יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 94	Łódź, Niedziela, 22 kwietnia 1934 r.	צוועלפטער יאהרגאנג	לאדז, זונטאג, ז׳ אייר תרצ״ד	№ 94

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

כשר | בעקאנטמאכונג. | כשר

היינט זונטאג, ד. 22. אפריל 12 א זייגער בייטאג קומט פאר די

א. פ. ערעפנונג פון אונזער ערשטקלאסיגען כשר׳ן באר

„Bar Zjednoczonych Rzeźników Żydowskich“

אויף

54 פיעטריקאווער 54

טעלעפאן 137-66

אונזער באר וועט זיין פערזעהען מיט ווארעמע און קאלטע צובייסען.

דער באר וועט זיך געפינען אונטער אונזער פערזענליכער אויפזיכט.

עטפפעהלענדיג זיך ווייטער דער ג׳ קונדשאפט, צייכנען מיר מיט אכטונג

די פעראייניגטע יודישע פליישער אין לאדז.

יודיש „קאמעראל“-טעאטער

אלעי 1 מאי 2

נאכטשפילען פון ווארשעווער „פאוויליאן-טעאטער“

אנפיהרונג: חיים סאנדלער

גרויסער ערפאלג! צוזאמען מיט די באליבטע ארטיסטען חנה לעוויץ און ראזא סאנדלער און דעם ניי-אנגאזשירטען ערשטקל. אנסאמבל.

היינט, זונטאג, 2 פארשטעלונגען 2 — 12 בייטאג – פאר ארבייטער און ארבייטער-אינטעליגענץ און 9 אווענד

סענסאציאנעלער בינע-רעפאר־טאזש פון היטלער-לאנד

אין בריינעס גיהנם

אין 3 אקטען, 5 בילדער פון יחיאל פאס.

אין דער פיעסע ווערען בולט געשילדערט די גרויליכקייטען פון היטלער-לאנד

לאדז האט נאך דאס נישט געזעהען! גרעסטע טעאטער-סענסאציע!

פערזאנען:

מילער – א יוד, א דייטשער פאטריאט.
קעמטע – זיין טאכטער
ליזע, געארג, הונא (מיטגלידער פון דער גרופע ק. פ. ד.)
ווילי האפמאן
ה. האפמאן – ווילי׳ס פאטער

מ. האפמאן – זיין פרוי
ה. ווייס, מ. ווייס (דייטשע אריסטאקראטען)
פאכטאר
יאהאן איילער׳ס – א דינער א סאציאליסט
צילקע – קאמענדאנט פון שטורם-אפטיילונג
קאפיטאן – פון שטורם-אפטיילונג

עמיל פישער – קאנפידענט
רודאלף – שטורמיסט
שוליך אטטא
פרידריך שניידער, הערמינא קאד (ארעסטירטע סאציאליסטען)
יודען, שטורמיסטען, סאציאליסטען.

נייע אריגינעלע קאסטיומען! בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון טעאטער. נייע אויסשטאטונג!

הזכרה.

היינט, זונטאג, 12 בייטאג ווערט געשטעלט א מצבה אויפן קבר פון מיין אונפערגעסליכע פרוי, מיין איינציגע טאכטער און אונזער שוועסטער

אסתר קוטשינסקא נ״ע

געב. סוכעצקא

קרובים, פריינד און בעקאנטע ווערען געבעטען צו קומען.

די טיפטרויערנדע פאמיליע.

REWELACJA W GOSPODARSTWIE DOMOWEM

Gotowanie na elektryczności jest dostępne dla każdego

JEDNA KILOWATOGODZINA — TYLKO 15 GR.

Prosimy zwrócić uwagę na wystawę w naszym sklepie Piotrkowska 115 oraz o zasięgnięcie informacji tamże lub w BIURZE PROPAGANDOWEM przy ELEKTROWNI, Przejazd 58.

בעקאנטמאכונג.

איך מאך בעקאנט די ג. פאבריקאנטען, אז אויף מיין לאגער געפינט זיך שטענדיג

זיידע-ACETAT

מאט און גלאנץ, קעטע און שוס, געפארבט איינפאך און צווייפאך ווי אויך

„Grege“ „Organsin“

און הויך-פיין ענגליש בוימוואל-גארן.

איך עמפפעהל מיך דער געעהרטער קונדשאפט

I. CZERNIK, Łódź, Zawadzka 1, tel. 128-71, 128-75.

דער פראנצויזישער אויסערן=מיג. בארטו
קומט היינט קיין ווארשא

וו א ר ש א, 21. (טעלעפאניש).
היינט קומט צו פאהרען קיין ווארשע דער פראנצויזישער אויסערן־מיניסטער בארטו. ס׳ווערען געמאכט גרויסע הכנות צום קבלת פנים. וועלכער וועט זיין א זעהר פייערליכער. די פרעסע איז פול מיט ארטיקלען און באטיצען אין וועלכע דער וויזיט פון פראנצויזישען מלוכה־מאן ווערט אויסגעטייטשט.

אויך די אויסלענדישע פרעסע פערנעהמט זיך מיטן וויזיט פון פראנצויזישען אויסערן־מיניסטער אין פוילען.

די דייטשע און עסטרייכישע פרעסע ווי אויך א טייל פון דער פראנצויזישער שרייבט אז בארטו קומט קיין ווארשע מיטן ציל פעסטצושטעלען צי וויל פוילען אין איהר אינטערנאציאנאלער פאליטיק גייען מיט דייטשלאנד אדער מיט פראנקרייך.

די פרעסע לייקענט אבער גאנץ קאטעגאריש אז דער וויזיט זאל האבען די אויפגאבע פעסטצושטעלען מיט וועמען פוילען וויל גיין אין דער אויסערן־פאליטיק: מיט פראנקרייך, צי מיט דייטשלאנד. די פראנצויזיש־פוילישע בעציהונגען, פערזיכערט די דאזיגע פרעסע, האבען זיך פאר די לעצטע צייט גארנישט פערערגערט. די צייטונגען פערופען זיך דערביי, אויף דער פריינדליכער דערקלערונג, וואס עס האט אפגעגעבען דער פריהעריגער אויסערן־מיניסטער פאל באנקור באכדעם ווי עס איז געשלאסען געווארען דער דייטש־פוילישער נישט־אנגריף־אפמאך.

ל א נ ד א ן, 21. (ספ. טעל.)
שרייבענדיג וועגען דער רייזע פון מיניסטער בארטו קיין פוילען., שטרייכט אונטער דער „טיימס“ אז גראד איצטער, ווען פראנקרייך איז אויף אזא שארפען אופן ארויסגעטרעטען געגען די דייטשע בעוואפנונגען, איז בולטיג צו בעפעסטיגען די פראנצויזיש־פוילישע פריינטשאפט. די דאזיגע פריינטשאפט שרייבט די זעלבע צייטונג איז מיט א געוויסער צייט צוריק אפגעשוואכט געווארען צוליב דער אויסערן־פאליטיק וואס עס האט געפיהרט פאל באנקור. איצטער אבער, ווען פאל באנקורס פאליטיק איז רעוויזירט געווארען. ווען עס זיגט טארדיעס פאליטיק, מוז די פריינטשאפט מיט פוילען בענייט און אפילו נאך מעהר פערשטארקט ווערען.

פ א ר י ז, 21. (ספ. טעל.)
דער ארויספאהר פון מיג. בארטו קיין ווארשא האט געטראגען א פייערליכען כאראקטער, אויפ׳ן וואגזאל האבען איהם געזעגנט די מיניסטארען: טארדיע, סארא, פלאנדען, און פיעטרי. דער דייטשער אמבאסאדאר קעסטער, די געזאנדטע פון יוגאסלאוויען, טשעכיען, רומעניען, דער רומענישער אויסערן־מיניסטער טיטולעסקו און אנדערע הויכע פערזענליכקייטען.

פון דער פוילישער זייט זענען אויפ׳ן וואקזאל געווען דער אמבאסאדאר כלאפאווסקי מיט די בעאמטע פון דער אמבאסאדע.

טויט-שטראף פאר גנבענען
בעהן-לאדונגען אין מאסקווא

מ א ס ק ו א, 21 (ספ. טעל.)
פאר גנבענען באהן-לאדונגען אויף דער

סטאציע קאלאשאן נעבען סאראטאוו איז איין באהן-בעאמטער פערמשפט געווארען צום טויט, 7—אויף 10 יאהר טורמע, די איבריגע אויף פערשידענע טערמינען טורמע.

געהרינג בעשולדיגט פראנקרייך
ווער גלויבט דען איהם...

ל א נ ד א ן, 21 (ספ. טעל) די ענגלישע צייטונגען פערעפענטליכען א געשפרעך פון געהרינג׳ן מיט א פארשטעהער פון דער רייטער-אגענטור.

געהרינג האט ערקלערט, אז די סומען, וואס דייטשלאנד גיט אויס אויף צו פערשטארקען דעם לופט-פלאט זענען פיל צו קליין.

געהרינג האט דאן אטאקירט פראנקרייך, ערקלערענדיג „די פראנצויזען ווילען זיך גארנישט אנטוואפנען און די גאנצע וועלט ווייסט וועגען דעם, צו וואס איז אלזא די גאנצע קאמעדיע?

אויב פראנקרייך שטרעבט צו מלחמה וועל איך גארנישט ענדערען, מען קען קיינעם נישט צווינגען, אז ער זאל זיך פרייוויליג ערלויבען צו דערשיסען און דעריבער וועט ער זיך פערטיידיגען, דאס גאנצע דייטשע פאלק איז גרייט צו פערטיידיגען די דייטשע גרעניצען. א שפאציר איבער אויבער=רהיין וואלט היינט געווען אונמעגליך.

מוסאליני וויל פערמיטלען צווישען פראנקרייך און דייטשלאנד

ל א נ ד א ן, 21. (ספ. טעל.) דער איטאליענישער וויצע אויסערן־מיניסטער סוביטש איז געקומען קיין לאנדאן אויפ׳ן אויפטראג פון מוסאליני, כדי צו ארגאניזירען די ענגלישע־איטאליענישע פערמיטלונג צו דערנעהנטערען די אנטוואפנונגס־שטאנדפונקטען פון פראנקרייך מיט דייטשלאנד

בלוטיגע צוזאמענשטויסען אין קאפענהאגען
צווישען שטרייקענדע און פאליציי

ק א פ ע נ ה א ג ע ן, 21. (ספ. טעל.) צווישען די שטרייקענדע מאטראסען און דער פאליציי איז געקומען צו שארפע צוזאמענשטויסען, וועלכע האבען זיך שפעטער איבערגעטראגען קיין קאפענהאגען, וואו די רעוואלוציאנערע אפאזיציע אין די פראפעסיאנעלע פעראיינען האט צונויפגערופען מאסען־מיטינגען, די רעוואלוציאנערען האבען אויסגעבויט באריקאדען, ס׳זענען פערהאן פיל דערהרגעטע און פערוואונדעטע.

מורא׳דיגע קאטאסטראפע אין א קוילען=גרובען
ביז איצט האט מען ארויסגעצויגען 80 טויטע

ב ע ר ל י ן, 21. ספ. טעל.)
פון בעלגראד מעלדעט מען אז אין קוילען־גרובען סעניצע, היבטער סאראיעווא איז היינט פארגעקומען א שרעקליכער אויפרייס, א טייל פון קוילען־גרובען האט זיך איינגעריסען.

לויט די לעצטע ידיעות וועלכע זענען אנגעקומען פון וויען, בעטרעפט די צאהל ארבייטער, וועלכע זענען אפגעשניטען געווארען אין גרובען, 400. די צאהל טויטע האט ביז 5 א זייגער בעטראפען אכציג.

קאטאסטראפאלער צושטאנד פון דייטשען עקספארט

ב ע ר ל י ן, 21 (ספ. טעל.)
אין האמבורג האט היינט זיך אנגעהויבען א גרויסע ווירטשאפטליכע קאנפערענץ. דער פארשטייער פון דער פירמע „סימענס-שיקערט“ האט אפעלירט צו דער רעגירונג, זי זאל אפהיטען די וואלוטע.

דער פרעזידענט פון רייכסבאנק שאכט האט צוגעשיקט א דעפעשע, אז מען מוז פאר יעדען פרייז אויסבעסערען דעם דייטשען עקספארט קיין אויסלאנד. דער פרעזידענט פון דער האמבורגער האנדעלס-קאמער היגע האט אלארמירט וועגען קאטאסטראפאלען צושטאנד פונ׳ם עקספארט.

דער שאך-מעטש אליעכין-באגאליובאוו

פ א ר י ז, 21. (ספ. טעל.) פון פרייבורג מעלדעט מען אז די זיבעטע פארטיע אין שאך־טורניר ווע גען דער וועלט־מייסטערשאפט צווישען אליעכינען און באגאליובאוון האט זיך פערענדיגט היינט מיט א רעמי־רעזולטאט. דער ביז־איצטיגער רעזולטאט איז 4½ פונקט געגען 2½ לטובת אליעכינען, פינף פארטיעס זענען רעמיזירט געווארען, די אכטע פארטיע וועט געשפילט ווערען זונטאג 2 בייטאג.

---

8 יודישע ארעסטירטע אין ירושלים׳ער תפיסה
אנגעהויבען א הונגער = שטרייק

י ר ו ש ל י ם, 21. (יט״א טעלעגראפיש)
8 יודישע אונלעגאלע אימיגראנטען האבען אין דער תפיסה אנגעהויבען א הונגער־שטרייק.

תפילות אין די קירכעס פאר יודען
פעראָרדנונג פון די אנגליקאנישע גייסטליכע

ל א נ ד א ן, 21. (יט״א טעלעגראפיש)
די אנגליקאנישע גייסטליכע האבען פעראָרדנעט איינצואָרדנען תפילות אין די קירכעס פאר די יודען.

דער אויסראטונגס-קאמף
פון יודישע אדוואקאטען און רעיענטען אין פרייסען

ב ע ר ל י ן, 21. (יט״א טעלע ראפיש)
לויט דעם אפיציעלען בעריכט, זענען דעם פערגאנגענעם יאהר אין פרייסען בעזייטיגט געווארען 39 פראצענט פון די יודישע אדוואקאטען און 57 פראצענט פון די יודישע רעיענטען.

אלמנה פון אויפגעהאנגענעם וואליש
פערמשפט אויף א יאהר טורמע

ו י ע ן, 21 (ספ. טעל.)
היינט איז אין לינצען פארגעקומען דער פראצעס געגען פאלינע וואליש, די אלמנה נאך דעם אויפגעהאנגענעם סאציאל-דעמאקראט וואליש די פרוי וואליש, איז בעשולדיגט געווארען אין מלוכה-פעררעט, וועלכען זי איז בעגאנגען דורך צושטעלען לעבענסמיטעל די מיטגלידער פון שוץ-בונד אין דער צייט פון קאמף מיט דער רעגירונג, פרוי וואליש איז פערמשפט געווארען אויף 1 יאהר טורמע.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

עלע ארט צנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג

פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזען.

הילפס-פעראיין „תומכי אורחים“

היינט, זונטאג, 4 נאכמ. קומט פאר אין פעראיינס=לאקאל פאמארסקא 18 די

גענעראל-פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג=ארדנונג: 1) ערעפנונג 2) וואהל פון א פארזיצענדער און אסעסארן, 3) פארלעזען דעם פראטאקאל פון די לעצטע גענעראל-פערזאמלונג, 4) בעריכט פון דער טעטיגקייט, 5) בעריכט פון דער רעוויזיאנס-קאמיסיע, 6) וואהלען פון א פערוואלטונג און רעוויזיאנס-קאמיסיע 7) בעשטעטיגען דעם בודזשעט אויף 1934/35, 8) פרייע פארשלאגען.

בעמערקונג: לויט פאראגראף 2, פ. 19 פון די סטאטוטען ווען ס׳וועט נישט קומען די געהעריגע צאהל מיטגלידער צום 1=טען טערמין, אזוי קומט די פערזאמלונג פאר 6 אווענד צום 2 טערמין און וועט זיין גילטיג ביי יעדער צאהל מיטגלידער. לויט פאראגר. 176 און פאראגר. 3 פ. 19 פון די סטאטוטען וועלען קענען אנטיילנעמען אין דער פערזאמלונג נאר די יעניגע מיטגלידער, וועלכע האבען בעצאלט מיטגלידס-בייטראג ביזן 31/III ד.י. איינשליסליך.

די פערוואלטונג פון „תומכי אורחים“

7=קל. פריוואטע שולע
— און —
פרעבעל=שולע
— פון —
קאצענעלזאן-נאחומאוו
20 פאמארסקא 20

(2-טער דורכגאנג פאלגא 4) טעל. 177-01
די שולע געפינט זיך אויף פארטער (פראנט אין אפיציגן).

אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון דער שול-מאכט מוזען קינדער אין עלטער פון 7 ביז 14 יאהר, ד. ה. געבוירענע אין די יאהרען: 1927, 1926, 1925, 1924, 1923, 1922, 1921 איינגעשריבען ווערען ביז׳ן 1 מאי.
איינשרייבונגען פון קינדער ווערען אנגענומען אין אלע זיבען קלאסען.
אין די פרעבעל-שולע און אין פארבערייטונגס-קלאס נעמט מען אן קינדער פון 3 ביז 6 יאהר. למודי=קודש אין דער העברעאישער שפראך שטעהען אין דער שולע אויף דער העכסטער מדרגה.
די שול-קאנצעלאריע איז טעטיג טעגליך פון 9 ביז 2 מיטאג.

וויכטיג פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגע-מאכט די עלטעסטע

ה י ט ע ן

אויף גאנץ ניי און אויף נייע היטען צו

3.50 געדענקט די אדרעס

Modystka „TOLA“

23 Zawadzka 23

II wejście parter

מיטוואך, דעם 2=טען מאי ד. י. קומט פאר אין „פילהארמאניע

א גראנדיעזער קאנצערט

געווידמעט דעם — 40=יעהריגען יובל

פון פערדינסטפולען דיריגענט

מ. דארגאזשאנסקי

מיט דער בעטייליגונג פון דעם בעריהמטען אבערקאנטאר פון האנאווער
ישראל אלטער

און דעם בערימטען אבערקאנטאר פון דער לאנדאנער סינאגאגע
ישראל לעווי

צוזאמען מיט דעם מענער-קינסטלער=כאר פון „הזמיר“

הכשרה=מהנה
פון בנות=אגודת=ישראל

נארוטאוויטשא 41, טעל. 109-77.

אין אונזער מחנה געפינען זיך ערשט-קלאסיגע קוואליפיצירטע: שניידערינס, נייטארינס, העפטערינס, שטיקערינס, דערציערינס און אלע ארט פרויען=ארבייט.

יודישע פרויען בענוצט אייך ארבייטס=כוחות פון רעליגיעזע יודישע מיידלעך!

הנהלה.

די לעצטע דאמען-מאדעלען פון
לוקסוס=שיך
עמפפעהלט:
A. Ogórek
ŁODŹ, ZAWADZKA 11.

בעמערקונג: א ספעציעלע רייכע אפטיילונג פון מענער=שיך אין א גרויסען אויסוואהל.

מארגען-דער ארלאזאראוו-מארד-פראצעס

סטאווסקי, ראזענבלאט און אחי-מאיר שויך בעקומען דעם בעשולדיגונגס-אקט

ירושלים, (יט"א). אין צוזאמענהאנג מיטן בעשלוס פון העכסטען געריכט אפצוהאלטען דעם פראצעס פון אברהם סטאווסקי און חברים אין ירושלים, ווערט מיטגעטיילט אז צו דעם דאזיגען בעשלוס האט ביגעטראגען די שטעלונג פון דער א"י-פאליציי.

דער הויפט-קאמענדאנט פון דער א"י-פאליציי מאיאר ספייסער, האט אין א שריפטליכער אפיציעלער מעלדונג איבערגעגעבען וועגען בעשטימען דעם פראצעס אין ירושלים, צוליב צוויי טעמים: ערשטענס, אז די הפיסה אין יפו נישט-ענטשפרעכענד פאר דער זיכערער איזאלירונג פון די בעשולדיגטע, צווייטענס, בעשטעהט צווישען די רעוויזיאניסטען און „הסתדרות"-מיטגלידער אין שכונתדיגע תל-אביב א פיל שטארקערע פערביטערונג ווי אין אנדערע ערטער פון לאנד.

דער רעגירונגס-פראקוראר האט געשטיצט די פאדערונג פון מאיאר ספייסער.

אזוי. האדאס סעמיועל דער הויפט-פערטיידיגער פון די דריי בעשולדיגטע רעוויזיאניסטען, האט איבערגעגעבען דער יוסטיץ-מאכט א שריפטליכע קאנטער-ערקלערונג, ארויסזאגענדיג זיך ענערגיש געגען אריבערטראגען דעם פראצעס קיין ירושלים, און טענה'דיג אז דאס וואלט פולשטענדיג דערשוואכט די ארבייט פון דער פערטיידיגונג.

מיטוואך איז די דריי בעשולדיגטע — אברהם סטאווסקי, צבי ראזענבלאט און אבא אחי-מאיר — איבערגעגעבען געווארען דער אפיציעלער בעשולדיגונגס-אקט, די בעשולדיגונג שטיצט זיך אויפ'ן א"ט. 170 פון אטאמאנישען שטראף-קאדעקס, וואס בעהאנדעלט א מארד מיט פרעמעדיטאציע.

מצד דער בעשולדיגונג וועלען דורכן געריכט אויסגעהערט ווערען פינף-און פערציג עדות. מצד דער פערטיידיגונג — ביין-און-זיבעציג עדות.

אפיציעלער אנטייל פון בערלינער קהלה אין תל-אביב'ער יובילעאום

בערלין. (יט"א)., די פערוואלטונג פון דער יודישער קהלה אין בערלין האט בעשלאסען אפיציעל אנטייל-צונעהמען אין די פייערונגען וואס וועלען אין תל-אביב איינגעארדענט צוליב דעם 25 יעהריגען יובילעאום פון דער יודישער שטאט. אלס איהר דעלעגאט צו די יובילעאום-פייערונגען האט די קהלה פערוואלטונג בעשטימט דעם פערוואלטונגס-מיטגליד דר. אהרן זאנדלער, דר. זאנדלער פאהרט אפ מיט אן עראפלאן קומענדיגען מיטוואך קיין א"י.

יאפאן אלס פראטעקטאר פון כינא

בעאונרוהיגונג אין סאוויעט-רוסלאנד

מאסקווע, 21. (ספ. טעל.)

פון שאנכאי מעלדעט מען אז אויף דער כינעזיש-יאפאנישער קאנפערענץ האט יאפאן ארויסגעשיקט פאלגענדע פאדערונגען: צוריקקעהרען די באהן קאמוניקאציע צווישען כינע און מאנדזשוריען, צוריקשטעלען די פאסט-פערבינדונג, ארגאניזאציע, צאל פונקטען געבען די יאפאנער הנהלה ביים אינוועסטירען די בארג-אינדוסטריע, און באהן-וועזען אין מערב-כינע, די כינעזישע רעגירונג האט פרינציפיעל מסכים געווען אויף די דאזיגע בעדינגונגען.

ריגע, 21. ספ. טעל.)

די ערקלערונג פון יאפאנישען אויסערן-מיניסטעריום וועגען די איבערוויגענדע אינטערעסען פון יאפאן אין מזרח-אזיען האט אין דער גאנצער סאוויעטישער פרעסע ארויסגערופען א גרויסע בעאונרוהיגונג. די ציימונגען שרייבען אז יאפאן שטרעבט צו האבען דעם פראטעקטאראט איבער כינע און די הגמוניע אויפ'ן גאנצען ווייטען מזרח. 3

גרויסע שרפה אין די באהן-ווארשטאטן אין לאפי

די שאדענס בעטרעפען 2 מיליאן גילדען

ביאליסטאק, 21. (ספ. טעל.)

אין דער וואגאנען-האלע פון די באהן-ווארשטאטען אין לאפי, (ביי ביאליסטאק) איז אויסגעבראכען א שרפה וועלכע האט גיך ארומגעכאפט די גאנצע האלע, עס זענען פערברענט געווארען 37 פאסאזשיר וואגאנען, הערונטער 21 פון די בעסטער קאנסטרוקציע. אין משך פון א שעה צייט איז די שרפה איינגעלאשען געווארען. דער שאדען בעטרעפט 2 מיליאן גילדען, בעת דער רעטונגס-אקציע האט דער בנאטשעלניק פון די באהן-ווארשטאטען איבזש. יאן בלום בעקומען א הארץ-שלאג און אויפ'ן ארט געשטארבען.

געשענדעט א סינאגאגע אין אסלא

נארוועגישע פרעסע פערארטיילט דעם ארויסטריט פון די נאציס

אסלא, 21. (יט"א טעלעגראפיש).

די סינאגאגע אין אסלא איז געשענדעט געווארען דורך נאציס, די נארוועגישע פרעסע דריקט אין צוזאמענהאנג דערמיט אויס איהר אויפרעגונג און בעטאנט אז דערמיט ווערט נאך מעהר פערשטארקט ווערען דער אנטי-דייטשער באיקאט.

בלוטיגע געשלעג אין שפאנישען פארלאמענט

דעפוטאטען שלאגען זיך מכות רצח

מאדריד, 21 (ספ. טעל.)

בעתן בעטראכטען דעם אמנעסטיע-פראיעקט איז געקומען צו א געשלעג צווישען די רעכטע און סאציאליסטישע דעפוטאטען, מ'האט זיך געווארפען מיט גלעזער און שטענדערס, איין דעפוטאט איז שווער פערוואונדעט געווארען, דאס געשלעג האט זיך שפעטער איבערגעטראגען אויף דער גאס, ס'זענען פערהאן טויטע און פערוואונדעטע, ס'זענען פארגעקומען גרויסע ארעסטען. פאר איינעם פון די שפיטאלען האט אויפגעריסען א באמבע.

דער אנטייל פון יודען אין דער „טשעליוסקין"-עפאפעע

מאסקווע, (יט"א). זעקס יודען האבען דירעקט אנטיילגענומען אין דער היסטארישער שמידט עקספעדיציע, וואס האט זיך געשטעלט דעם צוועק דורכצולעגען א וועג אין ארקטישען ים פון צפון צו דרום אין איין נאוויגאציע א זאך וואס איז נאך ביז איצט קיינמאל נישט דורכגעפיהרט געווארען.

איינער פון די זעקס בארים מאגיליעוויטש, דער ווירטשאפטס-פערוואלטער פון אייזברעכער „טשעליוסקין" איז טראגיש אומגעקומען, פערלאזענדיג די זינקענדיגע שיף אין דער לעצטער מינוט. א צווייטער דער בעוואוסטער יודיש-רוסישער שרייבער און דיכטער איליא סעלווינסקי, האט מיט דריי חדשים איידער די שיף איז אונטערגעגאנגען, צוזאמען מיט אנדערע זיבען מענשען פערלאזען דעם אייזברעכער, און מיט גרויס שוועריגקייטען דערקליבען זיך צו דער יבשה, דורכמאכענדיג העכער טויזענד קילאמעטער צופוס איבערן אייז און אויף הינט, וועלכע האבען געפיהרט ווערטפולע מאטעריאלען פון דער עקספעדיציע, צווישען דאס, א טייל פון די קינא-פילמען, וואס דער יודישער קינא-אפעראטאר איי דער שמידט-עקספעדיציע שאפראן האט ארונטערגענומען.

די אנדערע פיר יודען אויפ'ן אייז-ברעכער „טשעליוסקין" זענען געווען: ג. שולמאן, א סטודענט פארשער וואס איז געפאהרען מיטן צוועק צו פאר-שען די ארקטיק דער ביאלאג לעוו בעלאפאלסקי, ו. גורעוויטש, דער פערוואלטער פון די שפייז-קאמער אויפ'ן אייזברעכער און ארקאדי שאפראן, דער קינא-אפעראטאר.

שאפראן איז פערבליבען אויף דער אייז-קריע ביז דעם פארלעצטען טאג פון דער רעטונג און האט ארונטערגענומען די וויכטיגסטע מאמענטען אין לעבען פון דעם שמידט-לאגער אויף דער שווימענדיגער אייז-קריע און די רעטונגס-ארבייט דורך די העלדישע סאוויעטישע פליהער כמעט ביז דער לעצטער מינוט, שאפראן האט פערלאזען דעם לאגער אויפ'ן לאנגער זענען פערבליבען בלויז 28 מענשען. ער האט געוואלט פערבלייבען ביז דער לעצטער מינוט, נאר ער האט זיך אונטערגעגעבען בעפעהל פון שמידט'ס שטעל-פערטרעטער באבראוו, אפצופליהען מיט א נאכט פריהער, כדי צו פערזיכערן די גאנצקייט פון די העכסט-ווערטפולע קינא פילמען, וואס ער האט געהיט.

צווישען די, וואס האבען אנגעפיהרט מיט דער רעטונגס-ארבייט פון מאסקווע זענען געווען אונשליכט, איבער פון די גען. אנפיהרער פון דער רויטער ארמעע, און איצט שעף פון בירגערליכען לופט-פלאט, און סעמיאן יאפפע געווו. סעקרעטאר פון סי-בירער געזעלשאפטליכען פארטיי-קאמיטעט, נאכהער טראצקיס פערזענליכער סעקרעטאר, איצט פראפעסאר אטא שמידט'ס שטעלפערטרעטער אין דער פערוואלטונג פון צפון-ים-וועגען.

אלס קארעספאנדענטען אויף די שיפען, וואס זענען ארויסגעשיקט געווארען צו הילף די „טשעליוסקינצעס" זענען ארויסגעפאהרען די יודיש-רוסישע זשורנאליסטען: בארים איזאקאוו, אלס קארעספאנדענט פון דער מאסקווער „פראוודא", אויף דעם אייזברעכער „קראסין", לעוו כוואט, אלס קארעספאנדענט פון דער זעלבער צייטונג און מיכאיל ראזענפעלד, דער קארעספאנדענט פון דער „קאמסאמאלסקאיא פראוודא".

צווישען די 16 העלדישע לופט-פליהער, וואס זענען פון פערשידענע פונקטען ארויסגעפלויגען צו הילף די אונטערגעהענדיגע, איז אויך געווען איין יודישער לופט-פליהער בארים פיוועשטיין, א זוהן פון א יודישען ארבייטער אין ארעסער פארט.

פיוועשטיין האט פילאטירט איינעם פון די פינף עראפלאנען וואס זענען אריין אין דעם רינג אונטער דער קאמאנדע פון דעם העלדישען פליהער קאמאנין, וועלכער האט געפיהרט זיין רינג דורך די שניי-וויסטענישען און אייז-פעלדער פון, טשוקאמקא, דורך דער טייגע און וויסטענישען פון אנאדירער געגענד, וואו קיין איין עראפלאן איז נאך ביז איצט נישט געפלויגען.

פון די פינף עראפלאנען האבען דריי אונטער דער אנפיהרונג פון קאמאנין, מאלקאוו און פיוועשטיין, די ערשטע דערגרייכט דעם איבזעל אנאדיר. מיט פינף טעג שפעטער האבען זיך די דריי העלדישע לופט-פליהער ארויסגעלאזען קיין וואנקארעט דעם נאהנטסטען פונקט פון שמידט-לאגער, אבער צוליב דער פעהלערהאפטער ארבייט אין פערוועשטיינס עראפלאן איז ער געצוואונגען געווען אראפצולאזען זיך נישט דערפליהענדיג צום לאגער, ביים אראפלאזען זיך איז די מאשין אויף אזוי פיל בעשעדיגט געווארען אז זי האט נישט געקאנט אנטיילנעהמען אין דער ווייטערדיגער רעטונגס-ארבייט. דאס זעלבע האט פאסירט מיט נאך 8 פון די 16 עראפלאנען פיוועשטיין בעהמט אנטייל אין דער איבערפיהרונג פון די געראטעוועטע פון וואנקארעס אויפ'ן איבזער אזעלען.

ריגע, 21. (ספ. טעל.)

דער צענטראלער אויספיהרונגס-קאמיטעט פון סאוויעטען-פערבאנד האט ארויסגעגעבען א דעקרעט וועלכער שטעלט פעסט א בייזע אויסצייכנונג וועלכע וועט געגעבען ווערען פאר אויסערגעוועהנליכער העלדישקייט. דער ביינער ארדען וועט הייסען „פאר די העלדען פון סאוויעטען-פערבאנד". מיט דער דאזיגער ארדער וועלען אויסגעצייכנט ווערען די מיטגלידער פון דער טשעליוסקין-עקספעדיציע און די פליהער, וועלכע האבען אנטיילגענומען אין ראטעווען פראפ. שמיטס עקספעדיציע.

פיגולקעס קאווענא

(CAUVIN'A)

מיט אויסשליסליכע בעוואוקס-בעשטאנד-טיילען זענען דאס ווירקזאמסטע, די אנגענעהמסטע און ביליגסטע אפפיהרונגס-מיטעל.

פרייז פון א שאכטעל 2.50 זל.

צו בעקומען און אלע אפטייקען.

צושעדיגט 10 מצבות אויף א יודישען בית-עולם נעבען טשענסטאכאוו

טשענסטאכאוו. (יט"א). איי נאהענטען שטעטעל קושעפיץ האבען אונבעקאנטע פערברעכער זיך אריינבעקומען אויפ'ן יודישען בית-עולם וואו זיי האבען אומגעווארפען און צושעדיגט צעהן מצבות און אויך צוטרעטען און פעראומריינינגט פיל קברים.

די קושעפיצער קהלה האט וועגען דעם דאזיגען בית-עולם שענדונג געמאלדען דער פאליציי, וועלכע פיהרט אן ענערגישע אויספארשונג.

ראדיא-פראגראם

זונטאג, דעם 22 אפריל 1934

9 צייט-סיגנאל, 9,05 גימנאסטיק, 7,25 גראמאפאן, 7,35 ידיעות, 7.40 גראמאפאן, 9,55 הויזוירטשאפט, 10,05 גאטעסדינסט, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,10 ידיעות, 12,15 מוזיק. פריהמארגען, 2 רעפעראט, 2,50 קאנצערט, 3,20 קאנצערט 4 אודיציע פאר קינדער, 4,30 גראמאפאן, 4,45 ליטעראריש פערטעלשעה, 5 רעפעראט, 5,15 קאנצערט 6 אודיציע, 6,40 קאנצערט, 7,05 ספארט-קאמוניקאט, 7,10 פערשידענעס, 7,30 פראגראם פאר יוגענד, 7,45 רעפערטואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז, 7,52 קאנצערט, 8,50 ידיעות, 9 פעליעטאן, 9,15 „אויף די לעמבערגער פרעהליכע כוואליעס", 10,15 ספארט-ידיעות פון די פוילישע ראדיא-סטאציעס, 10,30 טראנסמיסיע פון לאנדאן. 11,15 ידיעות, קאמוניקאטען, 11,20 טאנץ-מוזיק.

* * *

פון אויסלאנד

11,20 וויען — סימפ. קאנצערט, 7,50 שטוטגארט — „דאמע פיק" אפערע פון טשייקאווסקי, 8 פראג — אפערע, 8 טרעסלוי — אפערעטקע, 8,55 רוים — אפערעטקע, 9,05 לאנדאן — קאנצערט, 9,15 שטאקהאלם — סימפ. קאנצערט.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	83 25
3 פראצענטיגע	בודאוולאנע		—	43.90
4	„	דאלארובקא	—	53.45
7	„	סטאביליזאציע (אמ.)		58.88
8	„	ווארשאווער פאנד-בריף		54.00
8	„	לאדזער	„ „	48.25
ענגלישער פונט	—	—	—	27.11
דאלאר — אפיצ.	5.24	נישט אפיצ. —		5.21
גאלד-דאלאר —	—	—	—	9.00
גאלד-רובל —	—	—	—	4.65
דייטשער מארק	—	—	—	2.06

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26

היינט און פאלג. טעג!
דאפעלטער פראגראם
— I —
גרויסע דראמע פון די לעצטע געשעהענישען אויפ'ן ווייטען מזרח א.נ.
„פארוטשניק-מאטראז"
אין די הויפט-ראלען:
Anna Neaglo, Harry Edwarg
— II —
דאס געלעכטער אין גהנום
אין די הויפט-ראלען:
Pat. Obrjen און Merna Renedy
אנהייב 4 נ"מ, שבת און זונטאג 12 בייטאג

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84
קינסטלערישע ליטונג: מאריס לאמפע.
בראוואו! דעם גרעסטען ערפאלג! דעם גרעסטען ענטוזיאזם!
האבען די בעריהמטע ארטיסטען
ר. שושנה — און — מאריס לאמפע
צוזאמען מיט זייער נייעם ערשטקלאסיגען אנסאמבל.
היינט, זונטאג — 2 פארשטעלונגען: 12 פריה גרויסע פרימארגן-פארשטעלונג
פרייזען פון 50 גר. ביז 1.50 זל. און 9 אוונט — דער גרעסטער וועלט-שלאגער
אורקע נאכאלניק'ס „דין טורע"
אין 3 אקטען (9 בילדער). אינסצעניזירט: ר. שושנה. רעזשיסירט: מ. לאמפע. מוזיק-אילוסטראציע: דוד בייגעלמאן. בינע-ליטונג: קלמן גוטמאן. בילעטען צו בעקומען אין טעאטער-קאסע

לאדז, 22 אפריל 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 22 אפריל 1934

דער היינטיגער בעזוך פון מין. בארטו אין ווארשא

זעלבסטשטענדיגקייט פון דער פוילישער פאליטיק

דער פראנצויזישער אויסערן־מיניסטער בארטו קומט היינט צו פאהרען קיין פוילען, דאס איז דאס ערשטע מאל, ווען א פראנצויזישער אויסערן־מיניסטער קומט אויף א בעזוך אין דער הויפטשטאט פון דעם פערבינדעטע פוילען. ווי וויכטיג עס איז דער היינטיגער וויזיט איז צו זעהן דערפון, וואס ער איז א לאנגע צייט צוגעגרייט געווארען. עס איז וועגען בעזוך פיל געשריבען געווארען, נאך איידער ער איז צושטאנדגעקומען. און היינט קומען אינאיינעם מיטן לייטער פון דער פראנצויזישער אויסערן־פאליטיק די אנגעזעהענסטע פראנצויזישע פובליציסטען אין א צאהל פון עטליכע און צוואנציג מאן.

בעתן איצטיגען בעזוך דארפען אויפגעקלערט ווערען די וויכטיגסטע פראגע פון דער אייראפעאישער פאליטיק. די געגענזייטיגע בעציהונגען צווישען פוילען, פראנקרייך, און דייטשלאנד לגבי דעם פאקט וואס פוילען האט געשלאסען אן אפמאך מיט דייטשלאנד אהן דער פערשטענדיגונג מיט פראנקרייך און האט דערמיט אנגעהויבען אין בריטען מאסשטאב צו פיהרען איהר אייגענע זעלבסטשטענדיגע פאליטיק עס דארף ארומגערעדט ווערען די בעציהונג פון פראנקרייך און פוילען לגבי דער אונאויפהערליכער בעוואפענונג פון דייטשלאנד. די שטעלונג פון די ביידע פערבינדעטע מלוכות לגבי די מזרח־שטרעבונגען פון דעם דריטען רייך א.א.וו.

מען האט לכתחילה גערעכענט אז בארטו וועט אויפ'ן וועג קיין ווארשא און פראג זיך אפשטעלען אין בערלין און מען איז אין די נאציאנאל־סאציאליסטישע רעגירונגס־קרייזען געווען זעהר ענטוישט, וואס דער וויזיט איז נישט צושטאנדגעקומען. אין בערלין איז דאס אויפגענומען געווארען מיט מורא, אז עס זאלען נישט אפגעשוואכט ווערען די בעציהונגען צווישען דייטשלאנד און פוילען, וואס דאס ווערט בעטראכט אלס די גרעסטע אינטערנאציאנאלע דערגרייכונג פון דער היטלעריסטישער רעגירונג. אין בערלין דריקט מען אויס די מורא, אז די רייזע פון בארטו קיין ווארשא זאל נישט האבען אמאל דעם כאראקטער פון דער היסטארישער רייזע פון פואנקארען קיין רוסלאנד ערב דעם וועלט־קריג. דאס הייסט אז אין ווארשא זאלען נישט אמאל בעשלאסען ווערען זאכען, וואס וועלען פאר דייטשלאנד און איהר פאליטיק זיין זעהר נישט אנגענעהם.

דער ארגאן פון בערלינער אויסערן־מיניסטעריום „פאליטישע קארעספאנדענץ" פערזיכערט אז אין ווארשא וועט זיך דער לייטער פון דער פראנצויזישער אויסערן־פאליטיק איבערצייגען אז די אידעע פון דייטשען „דראנג נאך אסטען" איז נישט מעהר ווי אויסגעטראכט דורך דער פראנצויזישער אגיטאציאנס־ליטעראטור, אז דייטשלאנד פאלט גארנישט איין אנצופאלען אויף רוסלאנד אדער אויף די באלטישע לענדער, אז דער ציל פון דער פויליש־דייטשער פערשטענדיגונג איז לגמרי נישט קיין אגרעסיווער לגבי רוסלאנד.

אין דער פויליש־דייטשער פערשטענדיגונג איז באטירליך נישטא קיין שטעלע וואס זאל אנווייזען אויף די צילען פון דייטשלאנד אין די מזרח־לענדער פון אייראפע. עס גייט אבער אין דער ריכטונג פון דער דייטשער פאליטיק, און דא האבען מיר אזוי פיל בעוויזען וועגען דער קינפטיגער אגרעסיווקייט פון דייטשלאנד אז יעטוועדע מורא און פארזיכטיגקייט איז בעגרינדעט, די רייזע פון מיניסטער בארטו קיין ווארשא דארף טאקע אויפקלערען די דאזיגע פראגע. אין פראנקרייך האלט מען, אז דער וויזיט דארף געבען אן ענטפער אויף ווי־ווייט גייט די זעלבסטשטענדיגע פאליטיק פון פוילען. יעדענפאלס איז מען אין פאריז געקומען צום בעוואוסטזיין אז פוילען קאן אין די געשפרעכען און אונטערהאנדלונגען מיט פראנקרייך ווי מיט יעדער אנדער'ן פארטנער, איצט ארויסטרעטען נאר ווי א גלייכער צד מיט גלייכע.

די זעלבסטשטענדיגקייט פון דער פוילישער פאליטיק זעהט מען אין פראנקרייך אין א צווייטען שריט, דהיינו, אין דעם פארשלאג אז די טראקטאטען וועגען שוץ פון די מינדערהייטען זאלען אויסגעברייט ווערען אויף אלע לענדער און נישט בלויז מחייב זיין די לענדער, וואס זענען געשטאנען אויף די חורבות פון די אלטע מלוכות. דער דאזיגער אקט פון פוילען פעראורזאכט די גרעסטע אויפמערקזאמקייט. בעזונדערס האבען די יודען א ספעציעלען אינטערעס אין דעם, שוין ווען די טראקטאטען וועגען שוץ פון די מינדערהייטען זענען געשאפען געווארען אין פאריז, איז די פוילישע דעלעגאציע געגען זיי ארויסגעטרעטען. איינזעהענדיג אין זיי א נישט גלייכע שטעלונג פון די קליינע ניי־ענטשטאנענע און די אלטע מלוכות. פון יענע צייט האט זיך די לאגע אויסערגעוועהנליך געביטען, פון דעמאלט אן איז געקומען די שרעקליכע ערפאהרונג פון היטלעריזם, פון די ווילדע און וויסטע פערפאלגונגען געגען די אייגענע בירגער אין א לאנד, וואס איז אנגענומען פאר א פארקעמפער פון קולטור.

אין פעלקערבונד איז פוילען אויסגעקומען ארויסצוטרעטען און זיך פערענטפער'ן אקעגען די שטענדיגע בעשולדיגונגען פון דייטשלאנד, אז אין פוילען ווערט שלעכט בעהאנדעלט די דייטשע מינדערהייט. דייטשלאנד האט געשיקט אויסגענוצט די טראקטאטען פאר איהרע פאליטישע צילען און אין קאמף געגען פוילען. די שפעטערדיגע געשעהענישען האבען בעוויזען די דייטשע צביעות אין דער דאזיגער פראגע. די דעבאטען אין זשענעווע ארום דער יודישער פעטיציע פון בערנהיימען פון אבער־שלעזיען האבען בעוויזען וואספער פעהלער עס איז ווירקליך געווען דער פאקט וואס נישט אלע, אויך די קולטורעלסטע מלוכות זענען נישט געבונדען דורכן טראקטאט וועגען מינדערהייטען־שוץ, וואס אלע מלוכות זענען אין דער הינזיכט נישט אונטערגעווארפען דיזעלבע התחייבותן.

אין דעם אומשטאנד וואס פוילען הויבט ווידער אויף די פראגע וועגען גלייכשטעלונג אלע מלוכות לגבי דעם שוץ פון די מינדערהייטען זעהט מען איין אין די פראנצויזישע פאליטישע ספערען א בערוהיגענדיגען מאמענט דהיינו, אז אויב פוילען וועט וועלען ווירקליך פיהרען א זעלבסטשטענדיגע פאליטיק, מוז זי גיין מיט איהרע אייגענע וועגען און נישט זיך פערוואנדלען אין א מיטהעלפער פון דייטשלאנד.

לעצטער גרוס פאר'ן טויט

בריף פון דייטשע ארבייטער, וואס זענען אומגעקומען פון הענקערס האנד

צווישען די פיל ארבייטער, וועלכע זענען שוין אומגעקומען אין דריטען רייך פון דער נאציאנאל־סאציאליסטישער יוסטיץ און אונטער דער האק פון הענקער, געפינען זיך פיר קאמוניסטען, וועלכע מען האט היינגעריכטעט אין אלטאנא. (ביי האמבורג) דאס זענען ליטגענס, וואלף, מעלער און דער 19־יאהריגער סעש, אלע זענען זיי געשטארבען ווי העלדען. וועגען ליטגענסן ווערט דערציילט, אז ער האט זיך געווענדט צו די ארבייטער, וועלכע מען האט געהאט געבראכט צו דער עקזעקוציע, מיט די ווערטער: „איך שטארב פאר דער פראלעטארישער רעוואלוציע! רויט פראנט!".

דער צווייטער, וואלף האט פאר דער הינריכטונג געבעטען מען זאל איהם אביסעל לויז מאכען די שטריק, מיט וועלכע ער איז געווען געבונדען, ווען די בקשה איז ערפילט געווארען, האט ער מיט דער גאנצער קראפט געגעבען א זעץ אין פנים אריין מיט דער פויסט דעם שטורמיסט. וואס איז געשטאנען נעבען איהם, און דאן איז ער געגאנגען צו דער עקזעקוציע.

איצט זענען בעקאנט געווארען און פערעפענטליכט אין דער פרעסע פון דער דייטשער עמיגראציע די בריף, וועלכע עס האבען געשריבען די דעליקווענטען פון די טורמע קאמערען, פארן אויספיהרען די עקזעקוציע איבער זיי.

ליטגענס האט געשריבען צו זיינע עלטערן:

ליבע עלטערען! א לעצטער גרוס פון אייער זוהן. ווען איהר וועט דערהאלטען די דאזיגע צייטען וועט אייער זוהן שוין נישט מעהר זיין אויף דער וועלט, עס וועט הייסען, אז ער האט אמאל עקזעקוטירט, נו, פארביי, איז פארביי, אפשר וועט זיך שפעטער אמאל ארויסווייזען, וואס עס איז געווען שולד און וואס נישט. אבער דו, ליבער פאטער, (דער פאטער פון ליטגענסן איז א סאציאליסט) דו דאנק דיינע חברים פון דער פארטיי. ווען זיי וואלטען נישט געווען אזעלכע פחדנים, דאן וואלט די פערהעלטעניש געווען גאר אנ'אנדערע. נו, איך רייזע רוהיג און בעקוועם, עס וואלט מיר פיל ליבער געווען. ווען איך וואלט געפאלען אויף די באריקאדען. אבער עס האט נישט פאסירט אזוי. אדיע, בלייב געזונד און שטארק, שוועסטער און ברודער, אויך אייך שיק איך מיין גרוס צום אפשיד, פון אייער ברודער גוסטאוו.

קארל וואלף האט זיין לעצטען בריף געשריבען צו א פריינד:

מיין ליבער ווילהעלם! צום לעצטען מאל גריס איך דיך. מארגען וועט אויסשלאגען מיין לעצטע שעה. איך אליין האב נישט געהאלטען פאר מעגליך, אז עס וועט קומען אזוי ווייט. אבער דער גורל מיינט אנדערש מיט מיר. איך שרייב דיר נאכאמאל אז איך בין אונשולדיג. און איך האף, אז מיין אונשולד וועט נאכאמאל בעוויזען ווערען. א דאנק פאר די שיינע שעהען וועלכע מיר האבען צוזאמען איבערגעלעבט און איך גלויב, אז דו וועסט מיך נישט פערגעסען. גריס האנס און היינ'ן און אלע אונזערע פריינד און ספארט־קאלעגען. צום לעצטען מאל נעם אן מיין גרוס און איך וויניש דיר, עס זאל דיר בעשערט זיין א בעסערער לעבענס־סוף ווי מיר. מיט גרוס דיין פריינד קארל

ברונא טעש האט געשריבען:

ליבע קעטע דו ביזט מסתם איינגאנצען דערשלאגען, נישט יואהר? יא. וועמען האט עס געקאנט איינפאלען. איך דענק שטענדיג וועגען אונזער וויינאכטס־רייזע. דאס איז געווען די שענסטע צייט. איצט קען איך עס זאגען. דו ביסט געווען די איינציגע, וועלכע איך האב געליבט, שוין א יאהר איידער מיר האבען זיך בעקענט. פערגעס מיך נישט, איך בעט דיך, איינגאנצען. א שיינער גרוס פאר דיין פאטער. מיר, וועלכע האבען געקעמפט, מיר שטארבען. נאר וואס בין איך געוואויר געווארען, אז מיין ביטע איז אפגעווארפען געווארען. א גרוס פאר אלע, וועלכע קענען דיך. עס גריסט דיך הארציג דיין ברונא פערגעס מיך נישט!!!

דער היטלעריזם מוז פאלען ביים גוטען און ביים שלעכטען

געשפרעך מיט'ן געוו. וויצע־פרעמיער טוגוט

אין א געשפרעך מיט דעם בעקאנטען פיהרער פון דער פוילישער דעמאקראטיע און געוו. וויצע־פרעמיער סט. טוגוט וועגען דער יודען־פראגע, האט טוגוט ערקלערט פאלגענדעס:

— דער אנטיסעמיטיזם, וועלכער ווערט אנגעווענדט דורך געוויסע פאליטישע פארטייען אויף קאלט, כדי צוצוציהען די מאסען איז נישט מעהר ווי א דעמאגאגיע".

„די דאזיגע דעמאגאגיע איז געווענליך פיל מעהר שעדליך פאר דער מלוכה איידער פאר די, געגען וועלכע זי איז געווענדט. זי איז גורם דורך דעם־בענוצען זיך מיט גוואלד־מיטלען — א מאראלישע פערווילדערונג און וואס עס איז נאך ערגער — זי וויל בעשענקען די הערשענדע נאציע מיט פריווילעגיעס, וועלכע ווירקען מיט פריהער אדער שפעטער אפצושוואכען זיין ענערגיע.

"די טיפסטע סיבה פון אנטיסעמיטיזם זעהט אויס צו זיין די מורא פאר קאנקורענץ מצד א נאציע, וועלכע בעזיצט גרעסערע פעהיגקייטען אין דעם קאמף פאר עקזיסטענץ (די פעהיגקייט צו בעגרעניצען די נויטען, גרעסערע אונטערנעמערישקייט, ארבייטסזאמקייט, רירעוודיגע אינטעליגענץ). איך מיין, אז ווען אנשטאט 3 מיליאן יודען וואלטען אין פוילען געוואוינט 3 מיליאן ענגלענדער, וועלכע וואלטען שטרענג אפגעהיט זייער אייגנארטיגקייט — וואלט דער אנטי־אנגליזם געווען א זעהר לעבעדיגע און שטענדיגע שטרעמונג.

איבערגייענדיג צום היטלעריזם — האט טוגוט געזאגט:

„פונקט ווי אלע אנדערע קעמפענדע נאציאנאליזמען האט דער היטלעריזם צו פערדאנקען זיין נצחון דעם פאלען פון דעם גלויבען ביי די ברייטע שיכטען אין די פריהערדיגע אידעאלען — פון הומאניטאריזם, טאלעראנץ און אכטונג צו די מענשליכע רעכט. אזוי ווי די דעמאקראטיע האט נישט געקענט פערהיטען פון קריזיס זענען די מאסען אוועק נאך די יעניגע, וואס האבען מעהר צוגעזאגט און האבען זיך נאך נישט בעוויזען צו קאמפראמיטירען, מחמת זיי זענען נאך נישט געשטאנען ביי דער מאכט".

„דער היטלעריזם וועט פאלען, אויב ער וועט נישט פערווירקליכען די געגעבענע הבטחות. ער וועט אויך פאלען דאן, ווען ער וועט צוריק־שטעלען דעם וואוילשטאנד, מחמת ווען די מענשען וועלען אויפהערען צו הונגערען, וועלען זיי צוריק פאדערען פרייהייט. אבער דאס איז נישט א פראגע פון דער נאהענטסטער צוקונפט — דערווייל פערשפרייט זיך די משוגעת איבער דער וועלט אלץ מעהר".

דאס ראסען־פראבלעם איז א פיקציע, וועלכע מען טרעפט נישט אין רעאלען לעבען. אין דער פראקטיק איז דאס א מאסקע, אונטער וועלכער ס'איז בעהאלטען דער נאציאנאלער עגאאיזם, וועלכער ווערט רעדוצירט צו דעם לאזונג: „ברויט נאר פאר די אייגענע". אבער די פעלקער, וועלכע זענען דער אוואנגארד פון דער ציוויליזאציע — די ענגלענדער, פראנצויזען און אפילו די דייטשען זענען א קאנגלאמעראט פון די פערשידענסטע נאציאנאלע גרופען".

אויף דער פראגע, ווי דארף זיין די שטעלונג פון פוילען צו דעם היטלעריזם האט טוגוט געענטפערט:

— שליסען טראקטאטען וועגען נישט אגרעסיע, איינשטעלען האנדעלס־בעציהונגען און קודם־כל האבען אפענע אויגען אויף דעם שכן, וועלכער נישט נאר, וואס ער האלט הינטער'ן רוקען א האק, נאר ער וויל איהר נאך מעהר שארף מאכען און פערגרעסערען.

וואס איז נוגע דעם צוזאמענלעבען פון יודען מיט אנדערע פעלקער — דארף עס, לויט טוגוט'ן זיך איינשטעלען אויף פאלגענדען אופן:

יודען דארפען קיינמאל נישט ארויסטרעטען געגען די אינטערעסען פון אנדערע פעלקער אלס גאנצע און זיי מוזען זיין לאיאלע בירגער — דאס איז א זעלבסטפערשטענדליכע זאך. זיי קענען נאטירליך פלעגען זייער נאציאנאלע קולטור, האבען אייגענע צייטשריפטען, א ליטעראטור, א שול־וועזען, וועלכער ווערט אויסגעהאלטען פון דער מלוכה, אבער זיי דארפען מיטלעבען מיט'ן לעבען פון פאלק, צווישען וועלכע זיי וואוינען. אין געגענפאל וועלען די צוויי איינגאנצען לגבי זיך פרעמדע קולטורען — ווערען פיינדליכע קולטורען.

דאס אייבקלאמערען זיך פון יודען אויסשליסליך אין דעם אייגענעם שטח, אין דער אייגענער קולטור און אידעאלען — וואלט נאר פערטיפט דעם תהום, וואס טיילט אפ יודען פון דער מעהר, הייטב־נאציע און רעזולטאט וואלט דאס געשטארקט די אנטי־יודישע שטימונגען.

געשלאסען פאקטיש דעם צוטריט פאר יודען אין די מיטעל און הויכשולען אין דייטשלאנד

בערלין, (יט"א). דער פרייסישער בילדונגס־מיניסטער דר. רוסט האט פערעפענטליכט א נייע אויספיהר־פעראָרדנונג צום רייכס־געזעץ וועגען דער איבערפולונג פון די מיטעל און הויך־שולען וואס בעגרענעצט ביז מינימום דעם צוטריט פון די יודען אין די מיטעל און הויך־שולען.

די נייע פעראָרדנונג טיילט אין די נישט־אריער וועלכע זוכען א צוטריט צו די מיטעל און הויך־שולען אין דריי קאטעגאריעס. צו דער ערשטער געהערען קינדער פון געמישטע חתונות, וועלכע האבען א פארצוג לגבי דער צווייטער, צו וועלכער עס געהערען יודישע סטודענטען, וואס זייערע משפחות לעבען שוין לאנג אין דייטשלאנד, דאן קומען די יודישע סטודענטען, וועמענס משפחות האבען זיך בעזעצט אין דייטשלאנד זייט 1914.

די פעראָרדנונג זעהט פאר, אז דארט וואו די צאהל אַרישע קאנדידאטען איז גרעסער פון דער פאר זיי בעשטימטע צאהל ערטער, קענען זיי אנגענומען ווערען אויפ'ן חשבון פון דער נישט־ארישער פראצענט־נארמע, די העכערע און מיטעל־לעהר־אנשטאלטען וואס זענען בעשטימט ספעציעל פאר יודישע שילער, טארען היינטיאהר נישט אננעהמען קיין נייע שילער.

(בעמערקונג פון דער ווארשעווער יט"א־רעדאקציע: די דאזיגע שוין פערטע אויספיהר־פעראָרדנונג פון בילדונגס־מיניסטער רוסט צום „געזעץ וועגען דער איבערפולונג פון די שולען" פיהרט פאקטיש צו א פולשטענדיגען אויסשלוס פון דער יודישער שילער־שאפט פון די מיטעל און הויך־לעהר אנשטאלטען אין דייטשלאנד).

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 22 ז אייר תרצ"ד

אפריל
זון-אויפגאנג 4.25
זון-אונטערגאנג 6.45

ווי אזוי בעקומט מען
און וועמען געהער דאס אפהאלטן פון אנ'עקסמיסיע?

(2) אין שייכות דערמיט וואס פיל ארבייטס־לאזע, וועלכע דארפען געניסען פון דעם לעצטענס פערעפענטליכטען וואוינונגס־מאראטאריום — אריינטירען זיך נאך נישט ווי אזוי זיי דארפען צו האנדלען כדי אפצוהאלטען אנ'עקסמיסיע פון אנ'איין־אדער צוויי־צימערדיגע דירה, ווי אויך אין שייכות מיט די נישט־גענויע אינפארמאציעס אין דער פרעסע וועגען דעם ענין, האבען מיר זיך פערבינדען מיט דער פראוידיאל־קאנצעלאריע פונ'ם לאדזער קרייז־געריכט וועלכע האט אונז געגעבען פאלגענדע דערקלערונגען:

דאס רעכט צו אפליגען אנ'עקסמיסיע געהער נישט אויטאמאטיש, ווי עס מיינען על פי טעות א סך ארבייטסלאזע, נאר מ'דארף דאס רעכט ארויסבעקומען אויפ'ן געריכטליכען וועג דורכ'ן בעלייגען אין שטאטישען געריכט אינדיווידועלע בקשות.

כדי ארויסצובעקומען א מאראטאריום דארף מען פארשטעלען א בעשייניגונג פון „פופפ" פון לויפענדען חודש, און אנ'ארטמאלט־ציגניש אויך פון לויפענדען חודש.

צו בעשטעטיגען אלע פרטים וואס גיבען די מעגליכקייט צו ערטיילען דאס מאראטאריום בעדארף מען אנצוגעבען ווייניגסטענס 2 עדות.

מ'דארף אונטערשטרייכען, אז פונ'ם מאראטאריום געניסען בלויז פערזאנען וועלכע זענען אין דער צייט פון בישטי צאהלען דאס דירה־געלד געווען ארבייטסלאזע.

אויב דער פאקט פון ארבייטסלאזיגקייט איז ענטשטאנען שפעטער, וועט דאס מאראטאריום דעם איינהאבער, פון אנ'איין־ אדער צוויי־צימערדיגער דירה נישט אנערקענט ווערען.

נייער האנדעלס־קאריעקס
וויכטיגע כללים וועגען אפענע האנדעלס־שותפות'ן

אנ'אפענע האנדעלס־שותפות ווערט אויפגעלעזט אויפ'ן סמך פון די סיבות, פארגעזעהענע אין אפמאך, לויט אנ'הסכמה פון אלע שותפים, אין פאל פון אנ'אופדלאשטש, טויט, אדער אופאדלאשטש פון א שותף, קינדיגונג אדער געריכטס־אורטייל.

אויב א האנדעלס־שותפות איז געשלאסען געווארען אויף אנ'אומבעשטימטען טערמין, קען יעדער שותף קינדיגען דעם אפמאך אין 6 חדשים פארן סוף פון אומזאץ־יאהר. די קינדיגונג דארף געמאכט ווערען דורך א מיטטיילונג, צוגעשיקט צו אלע שותפים אדער בלויז צו דעם שותף, וועלכער איז בערופען צו רעפרעזענטירען דעם שותפות.

כל זמן דער שותפות דויערט קאנען די קרעדיטארען פון א שותף סעקוועסטרירען נאר די רעכט, מיט וועלכע ער דיספאנירט למשל, ריווחים.

אין פאל, ווען ס'איז אין משך פון די לעצטע 6 חדשים דורכגעפיהרט געווארען אנ'ערפאלגלאזע עקזעקוציע אויפ'ן שותף'ס פערמעגען, מעג זיין פערזענליכער קרעדיטאר, וועלכער האט שוין אויפ'ן סמך פון א געריכטס־אורטייל געלייגט א זאיענטשע אויף די פרעטענזיעס צום שותפות אין פאל פון אנ'ארויסטריט, קינדיגען דעם שותפות־אפמאך אין 6 חדשים פארן אפלויף פון אומזאץ־יאהר.

דער בעטרעף פון א שותפות־חלק ווערט אין יעדען פאל אפגעשאצט לויט א ספעציעלען בילאנס געמאכט לויט'ן בעשטאנד פון טאג: ביי א קינדיגונג, ווען ס'איז אפגעלאפען דער טערמין פון דער קינדיגונג, ביי א טויט־פאל אדער אופאדלאשטש, — ווען דער שותף איז געשטארבען אדער ס'איז ערקלערט געווארען דער אופאדלאשטש, דער בעטרעף פון שותפות חלק מוז אויסגעצאהלט ווערען אין בארעס געלד. קוים ווייזט זיך אבער ארויס, אז דער שותפות האט א היזק, מוז דער אפטרעטענדער שותף צו צאהלען דעם בעטרעף פון היזק, וואס פאלט אויס אויף זיין חלק.

אנ'אפטרעטענדער שותף בעטייליגט זיך אויך אין די ריווחים און היזקות פון נאך נישט פערענדיגטע פראצעסען, ער האט אבער נישט קיין רעכט זייער גאנג צו בעאיינפלוסען, ער מעג יא פאדערען דערקלערונגען, חשבונות און א צוטיילונג פון די ריווחים און היזקות צום סוף פון יעדען אומזאץ־יאהר.

אויב אין א צוויי פערזאניגען שותפות טרעט איינער אפ, קאן דאס געריכט בעאויפטראגען דעם אנדערען איבערצונעהמען דאס שותפות־פערמעגען און ארויסצוצאהלען דעם אפטרעטענדען שותף לויט בעטרעף פון זיין חלק.

די עלטערען מוזען שוין איינשרייבען
זייערע קינדער אין די פאלקס־שולען

2) די קאמיסיע פאר אלגעמיינער בילדונג א'ין לאדז האט בעשלאסען ארויסגעגעבען א פעראדנונג וועגען צוואנגס־איינשרייבונג פון קינדער געבוירענע אין די יאהרען פון 1921 ביז 1927 אין די פאלקס שולען.

3

די עלטערען, וואס ווילען זייערע קינדער לאזען לערנען אין פריוואט־שולען אדער אפליגען די איינשרייבונג מחמת דעם נישט־געזונדען צושטאנד פון קינד, דארפען אין משך פון דער לויפענדער וואך אנגעבען ענטשפרעכענדע ביטעס אין דער קאמיסיע פאר אלגעמיינער אויסבילדונג.

נאך דעם דאזיגען טערמין וועלען קיין שום ביטעס נישט אנגענומען ווערען.

די עלטערען וואס וועלען נישט דערפיהלען די פליכט פון איינשרייבען זייערע קינדער. וועלען שטרענג בעשטראפט ווערען און די קינדער זייערע וועלען אויף א צוואנגס־אופן איינגעשריבען ווערען אין די געוועהנליכע פאלקס־שולען.

דערשראקען מיט א סטראשאק
און איבערגעגעבען דעם גנב־איינברעכער אין די הענד פון דער פאליציי

(2) פאסירט האט די געשיכטע עהרגעכטעז, פרייטאג־צונאכטס ביי א געוויסען פערלמוטער איך דער וואוינונג אויף באווראט 10.

דער 27־יעהריגער גנב־איינברעכער וויגעניוש לאסאווסקי האט דערשנאפט אז די משפחה פערלמוטער איז אוועק אין טעאטער, האט ער זיך אריינגעקראכען אין דער שטוב און זיך גענומען מאכען א „פאזאשנהעק".

אינמיטען דעריבען איז אבער אנגעקומען פערלמוטערס זון, וואלף, און דערזעהענדיג ווי דער גנב באלעבאטעוועט אין שטוב פראנק און פריי האט ער ארויסגעכאפט פון קעשענע א סטראשאק און אויסגעשאסען.

ווייזט אויס אז לאסאווסקי איז נישט קיין שטארקער ריזיקאנט, הגם ער אהן לאנגע טענות ומענות אויפגעהויבען די הענד און מיט א „שאו ידיכם" האט איהם פערלמוטער ארויסגעפיהרט אין גאס ארויס און איבערגעגעבען אין האנט פון א פאליציאנט...

לאדזער אנגעזעהענער סוחר אנגעקלאגט
איז וועלען אונטערקויפען א נאטשעלניק פון שטייער־אמט. — אנגעקלאגטער בעפרייט געווארען

(וו) בשעתו איז אין היגען קרייז־געריכט פאר געקומען אנ'איבטערעסאנטער פראצעס געגען דעם בעקאנטען היגען מאנופאקטור־אנגראסיסט חיים לייב ליפנאווסקי (שענקעוויטשא 6). וועלכער איז אנגעקלאגט געווען אין געבען שוחד א שטייער־בעאמטען.

אין דער אנקלאגע איז געזאגט געווארען אז ל. האט זייענדיג אין 10־טען פינאנץ־אמט האט ער, ארויסגעהענדיג פון נאטשעלניקס קאבינעט איבערגעלאזט אויפ'ן שרייב־טיש א קאנווערט מיט 250 זל. דער נאטשעלניק האט דאס געלד איבערגעגעבען דעם אויספארשונגס־אמט. אין לאדזער קרייז־געריכט איז ל. בשעתו פערמשפט געווארען אויף 1 יאהר תפיסה, אפצולעגען דאס אויספיהרען די שטראף אויף 3 יאהר, א חוץ דעם 1000 זל. שטראף.

ה' ליפנאווסקי האט געגען דעם אורטייל אפגעגעבען אנ'אפעלאציע קיין ווארשע. עהרגעכטען איז דער פראצעס פארגעקומען אין ווארשאווער אפעלאציע־געריכט, וואו ה' ל. איז איבגאנצען בעפרייט געווארען.

דאס געריכט האט דעם בעפרייאונגס־אורטייל מאטיווירט דערמיט. וואס דאן איבערלאזען א קאנווערט מיט געלד אויפן שרייב־טיש, קאן נאך נישט דינען פאר א בעוויז, אז ה' ל. האט דעם נאטשעלניק געוואלט איבערקויפען.

דאס געריכט האט אויך פעראָרדענט צוריקצוצאהלען דעם ה' ל. די קאנפיסקירטע 250 זל.

אויפקלערונג וועגן לאקאל־שטייער
פון ארבייטסלאזע

(2) די לאדזער פינאנץ־קאמער האט נעכטען פונאנדערגעשיקט אנ'אויפקלערונג מכוח דעם, ווי צו האנדלען ביים בעטראכטען ביטעס פון ארבייטסלאזע וועגען בעפרייען זיי פון לאקאל־שטייער.

לויט דער דאזיגער אויפקלערונג איז מאסגעבענד פאר בעפרייט צו ווערען פון לאקאל־שטייער דער פאקט פון פערנעהמען דורכ'ן ארבייטסלאזען א לאקאל, וואס איז נישט גרעסער, ווי 3 צימערן, און וואס האט נישט קיין סובלאקאטארען.

דער פאקט פון נעהמען שטיצע דורך אנ'ארבייטסלאזען איז אין דעם פאל אהן בעדייטונג און האט נישט קיין השפעה אויפ'ן בעפרייען דעם ארבייטסלאזען פון בעצאהלען דעם לאקאל־שטייער.

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל-גאס 4, טעל. 90=216
נעהמט אן אין הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע
אויפנאהם שעה'ן פון 8–1 מיטאג און 5–9 אוונד.

פרעזעס אייטינגאן וועגען די עקספארט־מעגליכקייטען
קיין סאוויעט־רוסלאנד

(אג) ווי בעוואוסט האט בעת דעם וויזיט פון דירעקטאר פון דער פירמע אייטינגאן און קאמפ. ה. נאום אייטינגאן אין סאוויעט־רוסלאנד, די סאוויעט־רעגירונג איינגעקויפט אין דער פירמע א סכום סחורות פאר 100 טויזענד זל. א טייל פון דער קניה איז שוין ארויסגעשיקט געווארען.

בכדי זיך צו אריענטירען אין די ווייטערדיגע עקספארט=מעגליכקייט קיין סאוויעט־רוסלאנד האבען מיר זיך געווענדעט צום פרעזעס נאום אייטינגאן, וועלכער בעציהט זיך צום דאזיגען ענין בכלל זעהר פעסימיסטיש. פרעזעס אייטינגאן פערזיכערט אז עס זענען פערהאן זעהר קליינע מעגליכקייטען צו קענען אפזעצען אויפ'ן רוסישען מארק גרעסערע טראנספארטען טעקסטיל־סחורות. די הויפט=שטערונג איז די איצטיגע פאליטיק פון דער סאוויעט־רעגירונג, וועלכע שטרעבט צו ענטוויקלען די אייגענע טעקסטיל=אינדוסטריע וואס זאל בעדינען דעם אינערליכען מארק, ווי אויך די שווערע בעדינגונגען פון די סאוויעטישע קאנטראהענטען, וועלכע פערלאנגען לאנג־טערמיניגע וועקסעל־קרעדיטען, אויף וואס די לאדזער אינדוסטריעלער קענען זיך איצט נישט ערלויבען.

דעם 1־טען מאי
טאר מען נישט טרינקען

די סטאראסטווע גיט ארויס א פעראדנונג, אין וועלכער ס'ווערט פערבאטען דעם 1־טען מאי צו פערקויפען אלקאהאל.

דער פערבאט איז חל דעם 1=טען מאי ביז 9 אוונד.

עס האט קיין צוועק נישט
צו בעלייגען ביטעס אין פ.ק.או. וועגען אריינרעכענען אין „נאדקאנטענגענט"

(2) ווי מיר דערוויסען זיך פליסען לעצטענס אפט אריין אין פ. ק. או. לאדז־שטאט 1 און לאדז־שטאט 2 ביטעס פון מענער, וואס זענען אנערקענט געווארען פאר פעהיג צו מיליטער־דינסט, אז מ'זאל זיי אריינרעכענען אין „נאדקאנטינגענט".

„אין שייכות דערמיט קלערט אויף די פ. ק. או. אז אלע בעמיהונגען אין דער דאזיגער ריכטונג זענען בחינם'דיגע, אזוי, אז דאס בעלייגען ביטעס וועגען דעם ענין זענען לחלוטין איבעריג, ווארום זיי ווערען גארנישט בעטראכט.

די יוגענד אין די ארבייטס־לאגערן
וועט נישט זיין איבערגעלאדענט מיט ארבייט

(2) דער וואיעוואדען=אמט האט נעכטען ארויסגעגעבען א פעראָרדענונג וועגען די לעצטענס אין דער לאדזער וואיעוואדזטווע געעפענטע ארבייטס=לאגערן פון דער יוגענד צו פיהרען עפענטליכע אינוועסטיציעס.

די וואיעוואדזטווע ווענדעט די אויפמערקזאמקייט דערויף, אז די יוגענד זאל נישט איבערבעלאדענט זיין מיט ארבייט. די פאדערונגען, וואס ווערען געשטעלט די פרייוויליגע אין די ארבייטס־לאגערן טארען נישט איבערשטייגען די פראדוקציע פון נישט=קוואליפיצירטע ארבייטער אין משך פון 6 חדשים.

עס וועלען בערופען ווערען ספעציעלע קאמיטעס צו אויספארשען די ארבייטס־בעדינגונגען אין די לאגערן, אין בעשטאנד פון וועלכע עס וועלען אריין ארבייטס=אינספעקטארען.

פרוב־אלארמען פון שרפות
אין די לאדזער פאבריקען

(2) וועלען בקרוב אדורכגעפיהרט ווערען, בכדי אדורכצופיהרען א קאנטראלע, אין וואס פאר א זיכערהייטס־מעמד די דאזיגע פאבריקען געפינען זיך.

די פראבע=אלארמען וועלען זיך אנהויבען אין די ערשטע טעג פון חודש מאי.

היט אפ די קינדער

די 5־יעהריגע זאפיא מאלינאווסקא (מאדזשעוויאווא 11) איז געזעסען אינם אפענעם פענסטער פון איהרע עלטערנס וואוינונג, און זיך נייגעריג צוגעקוקט, ווי קונצען־מאכער ווייזען „כישוף" אויפ'ן הויף.

פלוצים איז זי ארונטערגעפאלען אין דרויסען און זיך צובראכען א הענטעל און א פיסעל, און בעקומען א מוח־אויפטרייסלונג.

אין א האפענונגסלאזען צושטאנד האט די פאגאטאוויע אפגעפיהרט דאס קינד אין שפיטאל.

אפטייקען
היינטיגע נאכט=דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ש. יאנקעלעוויטש (אלטער מארק 9), ל. שטעקעל (לימאנאווסקיעגא 37), ב. גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 9), ס. האמבורג (גלובנע 50), ל. פאוולאווסקי (פעטריק. 307), א. פיאטראווסקי (פאמארסקא 91).

DR. MED. H. LUBICZ
פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס־קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 32־41
עמפפאנגס־שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאג און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע־זאל

ל.א.פ.פ. טרעט צו אַ ברייטער טעטיגקייט

די לאָדזער אָפּטיילונג פון ל.אַ.פ.פ. איז צוגעטרעטן צו אַ ברייטער טעטיגקייט.

ס'ווערן געמאַכט בעמיהונגען צוצוציהען צום לאָדזער ל.אַ.פ.פ. אַלע האַנדעלס־און אינדוסטריע־אינסטיטוציעס, פעראיינען, געזעלשאַפטען און אַלע קאָמונאַלע און מלוכה־אינסטיטוציעס.

ס'וועט אַדורכגעפיהרט ווערען אַ ברייטע פראָפּאַגאַנדע אין דער פרעסע, טעאַטערן, קינאָ'ס. ס'וועלען אײַנגעאָרדענט ווערען רעפעראַטען, עפענטליכע פערזאַמלונגען א. ד. גל.

אין אַלע לאָקאַלען וועלען זיך געפינען פראָפּאַגאַנדע־שילדלעך. ס'וועט פערגרעסערט ווערען די צאָהל אינסטרוקטאָרען, דערהויפּט וועט אַדורכגעפיהרט ווערען אַ גרויסע אַקציע צו שאַפען נייע הכנסה־קוועלען פאַרן ל.אַ.פ.פ.

44 אונטערנעהמונגען
זענען לעצטענס ליקווידירט געוואָרען אין לאָדז

(2) אין לאָדז זענען לעצטענס ליקווידירט געוואָרען 44 אונטערנעהמונגען — 22 האַנדעלס, און 22 פאַבריקען.

ליקווידירט געוואָרען
דער סכסוך אין דער פאַבריק פון „שייבלער און גראהמאַן"

(2) נעכטען נאָכמיטאָג איז געקומען צו אַ הסכם צווישען דער ליטונג פון „שייבלער און גראָהמאַנס" פאַבריק און די אַרבייטער, אַזוי דער שטרייק איז ליקווידירט געוואָרען, און פון מאָרגען מאָנטאָג אָן וועלען זיך די אַרבייטער שטעלען צו דער אַרבייט.

אַ שרפה פון... אַ מאַרינאַרקע

(2) איז ענטשטאַנען אויף לעגיאָנען־גאַס 34, וואו פון אַ קורץ־שלוס האָט זיך אָנגעצונדען די מאַרינאַרקע פון אַ געוויסען בנימין אייזענבוים.

פון דער מאַרינאַרקע האָט זיך אָנגעצונדען די טיר א.א.וו.

די אָנגעקומענע פייערלעשער האָבען די שרפה שנעל איינגעלאָשען.

אַ שרפה אין אַ טריקנערײ

(2) אין דער טריקנערײ פון יצחק פאָפּינסקי אויף טשעשעלסקא 13 איז נעכטען אויסגעבראָכען אַ שרפה.

נאָך אַ האַלב־שעה'דיגער אָנגעשטרענגטער אַרבייט פון די אָנגעקומענע פייערלעשער, איז די שרפה איינגעלאָשען געוואָרען.

די גרויס פון דעם היזק איז נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען.

עס ווערט געפיהרט אַנ'אויספאָרשונג.

פאָליציי וועט פערהאַלטען
ראַווערױסטען, וואָס האָבען נישט קיין נייע רעגיסטראַציע־נומערלעך.

(2) די לאָדזער פאָליציי האָט בעקומען אַ פעראָרדענונג צו פערהאַלטען אויף די גאַסען די יעניגע ראַווערױסטען, וואָס פערמאָגען נישט קיין נייע רעגיסטראַציע־נומערלעך.

בסך הכל זענען אין לאָדז פאַראַהאַן 5,000 פעררעגיסטרירטע ראָווערען, אָבער אויסגעקויפט נייע נומערן האָבען לעת עתה 1,825 מאַן.

זעלבסטמאָרד מחמת רעדוקציע

(2) אויף שענקעוויטשאַ 64 איז פּאַרגעכטען בעגאַנגען זעלבסטמאָרד דורכן אויסטרינקען אַ גרויסע דאָזע סובלימאַט דער 38־יעהריגער עדוואַרד אולריך.

אין אַ האָפנונגסלאָזען צושטאַנד האָט מען איהם אָפּגעפיהרט אין שפיטאָל.

די סיבה — ער האָט פערלוירען זיין פּאָסטען.

אַנ'אויסטערלישער זעלבסטמאָרד־פּרוּב

(2) נעכטען, בעת קיינער איז אין שטוב נישט געווען, האָט זיך גופא געפּרובט אָרונטערהאַקען דעם קאָפּ מיט אַ האַק־מעסער אַ געוויסע מאַריאַננאַ טשייקאָווסקאַ (אויף מוראַרסקאַ 28).

אין אַ זעהר שווערען צושטאַנד האָט מען זי אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפיטאָל.

עס ווערט געפיהרט אַנ'אויספאָרשונג, בכדי צו דערגיין, וואָס עס האָט די טשייקאָווסקי'ן געטריבען צום אויסטערלישען זעלבסטמאָרד.

געשאַפען אַנ'אַלגעמיינעם יודישען בלאָק
צו די וואַהלען פון שטאָט־ראָט
די ציוניסטען האָבען אַ בעזונדערען בלאָק

נעכטען איז אין לאָקאַל פון דער קהלה פאָרגעקומען אַ בעראַטונג פון אַ רייה יודישע פּאָליטישע גרופּירונגען און ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס וועגען שאַפען דעם אַלגעמיינעם יודישען בלאָק.

נאָך אַ לאַנגער דיסקוסיע איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די פערזאַמעלטע גרופּירונגען און אָרגאַניזאַציעס שליסען אַ בלאָק צו די וואַהלען צום שטאָט־ראָט.

אַזױאַרום וועלען אויף דער יודיש־בירגערליכער גאַס קעמפען צוויי ליסטעס. דער געשאַפענער בלאָק און דער בלאָק פון אַלע ציוניסטישע ריכטונגען.

צום געשאַפענעם אַלגעמיינעם בלאָק זענען צוגעשטאַנען: „אגודה", פאָלקיסטען, אומפאַרטייאישע רעליגיעזע, סוחרים־פעראיין, פּיעטריקאָווער 10, האַנדווערקער־עקספּאָזיטור, קליינהענדלער־צענטראַלע פּאָמאָרסקאַ 15, קליינהענדלער־פעראיין אָגראָדאָוואַ 10, קצבים־פעראיין, קאָלאָניאַל־הענדלער־פעראיין שרודמיעסקאַ 20, הויז־בעזיצער־פעראיין פּיעטריק. 46 און דער ווירטשאַפטליך־געזעלשאַפטליכער בלאָק, צו וועלכען ס'האָבען ביז איצט געהערט דער סוחרים־פעררייַן פּיעטריק. 73, דער פעראיין פון די געוועזענע יודישע פראָנט־קעמפער א. א.

ס'איז געוועהלט געוואָרען אַ פּרעזידיום, אין וועלכען עס געהען אַריין דעפּ. מינצבערג, אדוו. ווייצמאַן. און אַ דריטען פאָרשטעהער דאַרף שיקען אין פּרעזידיום, דער ווירטשאַפטליך־געזעלשאַפטליכער בלאָק.

שלעכטע לאַגע אויפ'ן לאָדזער טעקסטיל־מאַרק

(אַג) אויפ'ן לאָדזער טעקסטיל־מאַרק הערשט ווייטער אַ שוואַכע שטימונג. נישט קוקענדיג אויף די פערהעלטניסמעסיג שעהנע וועטערן זענען די אומזאַצען ווייטער מינימאַלע. דער דאָזיגער צושטאַנד רופט אַרויס אַ בעאונרוהיגונג אין די לאָדזער האַנדעלס־ספערן.

פון דער פּראָווינץ זענען געקומען זעהר ווייניג סוחרים, וועלכע פעראינטערעסירען זיך נאָר מיט געוויסע אַרטיקלען. זיי האָבען געקויפט זעהר ווייניג אין. אַ כאַראַקטעריסטישע ערשיינונג, נאָר אַזויפיל אויף וויפיל זיי האָבען געהאַט זיכערע אָפּנעהמער.

עס איז דעריבער נישט קיין וואונדער, אַז די זאַפּאַסען סחורות, סיי באַנוועלענע, סיי וואָלענע וואָס געפינען זיך איצט אויף די לאַגערס אין גאַנץ בעדייטענדע סכומים הויבען אָן צו בעשווערען דעם מאַרק. דערווייל ווייזט עס זיך אַרויס אין די פערערגערטע פערקויפס־בעדינגונגען. אַזוי למשל האָבען זיך אין דער וואָל־בראַנזשע די טערמינען אויסגעצויגען ביז 5 — 6 חדשים און ביי אייניגע שטרייך־גאַרן אַרטיקלען אפילו ביז 7 — 8 חדשים.

אין שייכות מיט דער דאָזיגער נישט גינסטיגער לאַגע אויפ'ן טעקסטיל־מאַרק, רופט אַרויס אַ בעזונדערע בעאונרוהיגונג די ידיעות וועגען דער שלעכטער פינאַנציעלער לאַגע פון אייניגע פירמען.

אין אָנהויב פון איצטיגען חודש האָבען מיר געמעלדעט וועגען אַ קליינע כוואַליע פון באַנקראָטען אין דער וואָל־בראַנזשע. איצט רעדט מען שוין גאַנץ אָפען וועגען ווייטערע באַנקראָטען, וואָס זענען שוין ערקלערט געוואָרען, אָדער וואָס וועלען אין די נאָהענטסטע טעג ערקלערט ווערען. דאָס בעציהט סיי צו דער וואָל ווי אויך צו דער באַנוועל־בראַנזשע.

אין די באַנק־קרייזען ווערט ערוואַרט אין דער נאָהענטסטער צייט, אַז איינע פון די בעדייטענדסטע באַנוועל־פירמען זאָל אָפּשטעלען די צאָהלונגען.

פון 1 ביז 5 יאָהר
פערמשפּט פאַר'ן אנטיילנעהמען אין די מערץ־אונרוהען

(2) נעכטען איז דורכ'ן היגען קרייז־געריכט אַר'יסגעטראָגען געוואָרען דער אורטייל פון די געמשפּטע פאַר'ן אָנטיילנעהמען אין די אומרוהען בעת'ן טעקסטיל־שטרייק דעם 30 און 31 מערץ ה.י.

בראָניסלאַווא־סטעפאַניאַ אַלעשינסקאַ האָט בעקומען אַ פּסק — 5 יאָהר צו זיצען.

מיעטשיסלאַוו סטאַרנאָווסקי — 3 יאָהר.

סטאַניסלאַוו פוכאַלאַ — 2 יאָהר.

די אַלע דריי פערלירען די בירגער־רעכט.

יוזעף קורעק, פּאַוועל מיכאַלאַק, טאַדעאוש פּעסעלט, מיעטשיסלאַוו זוכאָווימש און וולאַדיסלאַוו גוואַזשדשיק האָבען בעקומען צו יאָהר צו זיצען.

די אַלע איז פערעכנט געוואָרען דער פּרעווענץ־אַרעסט.

מונדירטע פערשוינען מיט האַקענקרייצען אויף די אַרמעל
רופען אַרויס טומלען אויף די גאַסען

אויף די לאָדזער גאַסען האָבען זיך די לעצטע טעג בעוויזען מונדירטע פערשוינען מיט האַקענקרייצען אויף די אַרמעל.

די פערשוינען, וועלכע טראָגען גרינע און בּאָרדאָ מונדירען שפּאַצירען אַרום אין די גאַסען.

נעכטען איז שוין אַפילו געקומען צו אַנ'אַוואַנטורע, די פערשוינען האָבען אויף נאַוואָמיעסקאַ גאַס פערטשעפּעט און געשלאָגען יודישע דורכגעהער. אין דער גאַס איז געוואָרען אַ מהומה. אויף רוג פל. וואָלנאָשטשי און פּאָמאָרסקאַ, האָט דער פּאָליציאַנט איינעם פון די אַוואַנטוריסטען אַרעסטירט און אָפּגעפיהרט אין 5. קאָמיסאַריאַט.

ס'וואָלט כדאי געווען, אַז די זיכערקייטס־מאַכט זאָל זיך בעצייטענס פעראינטערעסירען מיט די דאָזיגע מונדירטע אַוואַנטוריסטען.

* * *

ווי ס'ערקלערען די „היטלעריסטען" האָבען זיי שוין אין לאָדז 2000 מיטגלידער און יעדען טאָג בעקומען זיי נייע מיטגלידער. דעם 3. מאַי זאָלען זיי שוין אַרויסטרעטען עפענטליך מונדירטע אין דער גאַס.

טוריסטען צום יריד אין תל־אביב
דאַרפען וואָס גיכער מעלדען דער פּויליש־פּאַלעסטינישער האַנדעלס־קאַמער

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, זענען אויף דער אינטערווענץ פון דער יודישער „אַגענץ" און פון דער פּויליש־פּאַלעסטינישער האַנדעלס־קאַמער, איינגעפיהרט געוואָרען בעדייטענדע הנחות אויף צו בעקומען ענגלישע וויזעס פאַר סוחרים און פאַבריקאַנטען, וואָס פאָהרען צום יריד קיין תל־אביב. די גרעסטע הנחה איז דאָס, וואָס די טוריסטען, וועלען אויף אַ בעשייניגונג פון דער האַנדעלס־קאַמער בעפרייט ווערען פון דער קויציע 1800 זל. די דערמאָנטע הנחות זענען חל פאַר די טוריסטען, וואָס פאָהרען אָפּ דעם 30־טען אַפּריל, 6 און 13־טען מאַי ד.י.

די פּויליש־פּאַלעסטינישע האַנדעלס־קאַמער (פּעטריק. 113) ווענדט זיך דערום צו די פעראינטערעסירטע, וואָס פריהער אָנצומעלדען דעם אַנטייל אין דער רייזע.

ערעפנונג פון כשר'ן באַר

היינט קומט פאָר די ערעפנונג פון דעם כשר'ן באַר ביי די פעראייניגטע פליישער פּיעטריקאָווער 54. דער באַר געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון גוט בעקאַנטע פאַכלייט פון דער קולינאַר בראַנזשע. די פעראייניגטע פליישער זענען גוט בעקאַנט דער לאָדזער יודישער בעפעלקערונג מיט זייערע גוטע אויסאַרבייטונגען פון געריכערטע פליישען און האָבען זיך בעשאַפען אַ גוטען נאָמען מיט זייער סאָלידע און רעיעלע בעהאַנדלונג.

גרויסער ערפאָלג פון ר. שושנה און מאָריס לאַמפּע
אין יודישען טעאַטער פילהאַרמאָניע

די נעכטיגע פּרעמיערע פון דעם שלאַנגער אורקע נאַכאַלניק'ס דין טוירע, מיט די אַרטיסטען ר. שושנה און מאָריס לאַמפּע, איז אַראָפּ מיט ערפאָלג, די פאָרשטעלונג איז אַ שעהנע, אין איהר בעטייליגען זיך אַזעלכע אַרטיסטען ווי ש. לאַנדוי, ש. ווײַנטרויב, מ. קליין, ליובאַ ראָזענבערג, נתן רייכענבערג, גאַווא־וויי, י. גרינשפּאַן, דוד האַמבורגער, ה. באַלבירסקי, ס. בעומאַן, ה. פּאָדפּרמאַן, ק. גוטמאַן, היינט זונטאָג 12 פריה פריהמאָרגען־פאָרשטעלונג און 9 אָווענד אורקע נאַכאַלניקס דין טוירע.

נישט אָפּגענומענע שפּײַז־פּעקלעך וועלען פערניכטעט ווערען

(2) ווי עס איינפאָרמירט אונז דער לאָדזער פּאָסט־אַמט איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ פעראָרדנונג אַז שפּייז־פּעקלעך וואָס וועלען נישט צו דער צייט אויסגעקויפט ווערען דורך די אַדרעסאַטען — און די פּעקלעך גופא וועלען אָנהויבען קאַליע צו ווערען, וועלען ווערען פערניכטעט.

פון מאָרגען אָן וועט מען אַרבייטען איבער דער בעלייכטונג פון די גאַסען

מאָנטאָג הויבען זיך אָן די אַרבייטען איבערן אינסטאַלירען די עלעקטרישע און גאַז־לאָמפּען אויף די גאַסען, וואָס האָבען נאָך נישט קיין בעלייכטונג.

בסך הכל וועלען בעלויכטען ווערען גאַסען אויף אַ שטח פון 5 קילאָמעטער.

חוץ מזה וועלען גאַסען, וואָס פערמאָגען אַ שוואַכע גאַז־בעלייכטונג בעקומען נייע גאַז־לאָמפּען פון אַ ספּעציעלען מין, וואָס גיבען נאָך מעהר ליכט ווי די עלעקטרישע.

„גוש־העבודה" בעגייט איהר טעטיגקייט

די ציוניסטיש־רעוויזיאָניסטישע אַרבייטער־פּאַרטיי „גוש־העבודה" (עובדי הצה"ר ובית"ר) האָט בעגייט אין לאָדז איהר טעטיגקייט. ס'איז פּאָרגעקומען אַ אַלגעמיינע פערזאַמלונג אויף וועלכער עס איז געוועהלט געוואָרען אַ אָרטס־ליטונג פון פאָלגענדע פּערזאָנען: א. ווײַנבערגער, (עהרען פּרעזעס) פּראָפ. אלול (פּרעזעס) י. גלעוויצסקי און ה. זאַלצענשטיין (וויצע־פּרעזעסען) זיוה ווײַנבערגער (סעקרעטאַר) י. ווייצבערג (קאַסירער) ה. פינקעלבערג, א. פעדער, וואַלדענבערג און מ. ג. טושינסקי.

הכשרה־קבוץ פון „בנות־אגודת־ישראל"

די היינטיגע וואָך איז געעפענט געוואָרען אַנ'הכשרה־קבוץ פון דער אָרטאָדאָקסישער פרויען אָרגאַניזאַציע „בנות אגודת ישראל". די דאָזיגע הכשרה איז געגרינדעט געוואָרען דורך דער צענטראַלע וואָס ווערט געפיהרט דורך רעד. א. ג. פרידענזאָן. אין דעם קיבוץ געפינען זיך קרוב 40 מיידלעך פון פערשידענע שטעט אין פּוילען.

נעכטען אָווענד האָבען בעזוכט דעם קיבוץ הרב סילמאַן, פּרעזעס זילבערשטיין, מ. אלטער, ל. האָראָוויץ און רעד. א. ג. פרידענזאָן.

די געסט זענען געווען ענטציקט פון אַלע איינריכטונגען און גאָר בעזונדער פון'ם בייסטיגע פּראָגראַם.

רעזערוו-אונטעראפיצירען און זעלנער

צו די היי-יאהריגע איבונגען

פון ד. א. ק. טיילט מען אונז מיט, אז צו די היי-יאהריגע מיליטער-איבונגען ווערען גערופען די רעזערוויסטען (אונטער-אפיצירען און זעלנער) פון די יאהרגענג 1910, 1908, 1906, 1903 און אויך די וואס האבען פערגאנגענעם יאהר צוליב פערשידענע סיבות נישט מיטגעמאכט די איבונגען.

די איבונגען וועלען פארקומען אין פיע-באטע, קאוואלעריע, ארטילעריע א. אז. וו.

דיר. פאזנער פערמשפט אויף 4 יאהר תפיסה

פאר נעמען ביי 42 פערזאן 35 טויזענד זל. „קויציע"

נעכטען איז אין קריינ-געריכט פערענדיגט געווארען דער פראצעס געגען דעם געוו. גימנאזיע-דירעקטאר זענאן פאזנער, וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען, אז ער האט אנגאזשירט וואזשנעס און ביי זיי גענומען קויציע. אזוי ארום האט ער ביי 42 פערזאן צוגענומען 35 טויזענד זל. קויציע.

פאזנער איז פערמשפט געווארען אויף 4 יאהר תפיסה.

ס'ווערען געשלאסען די וועגן

כאיני-זשנאוו, פיעטריקאוו, זגערזש און פיאנטעק

אין שייכות מיט דעם איבערבויען די שאסייען, ווערען פון 23-טען ד. ח. אן געשלאסען די וועגען: דער וועג פיעטרקאוו-כאיני (פון כאיני ביז זשנאוו) ווערט געשלאסען אויף 2 חדשים. אין דער צייט וועט דער פערקעהר זיין אויף פאביאניץ דורך רודא-פאביאניץ ביז זשגאוו.

דער וועג זגערזש-אזארקאוו (זגערזש עמיליא-ווערט געשלאסען אויף 3 חדשים. דער פערקעהר וועט זיין דורכן דארף ראזאנאוו צום שאסיי זגערזש-פיאנטעק.

ס'וועלען אוועקגעשטעלט ווערען אריענטא-ציע-אויפשריפטען.

פון סוחרים-פעראיין פון רויה-שטאף און האלב-פאבריקאטען

אויף דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די מיטגלידער פון סוחרים-פעראיין פון רויה-שטאפען און האלב-פאבריקאטען, איז אויסגעוועהלט געווארען פאלגענדע נייע פערוואלטונג: פרעזעס — בנימין טאכטערמאן, וויצע-פרעזעס: נאטאן ריבא, סעקרעטאר — ס. פאוואדאווסקי, קאסיר שלמה פראגעל, פערוואלטונגס-מיטגליד טעאפיל קאהן. קאנדידאטען: מענדעל באנקער און יהודה העפ-נער, עמאנועל יודקעוויטש. רעווידיר-קאמיטע: לעווקאווסקי, ווישליצקי און שניצער.

דער 40 יעהריגער יובל פון דירי-גענט מ. דארגוזשאנסקי

גראנדיעזער קאנצערט אין פילהארמאניע

דעם 2-טען מאי ווערט אין לאדז געפייערט דער 40-יעהריגער יובל פון דעם אין אונזער שטאט גוט בעקאנטען און בעליבטען דיריגענט און מוזיק-קריטיקער מ. דארגוזשאנסקי.

40 יאהר שטעהט דער חשובער בעל-היובל ביי דער ארבייט, א גאנצע רייה יאהרען איז ער דיריגענט אין דער היגער סינאגאגע. שרייבט רע-צענזיעס אין דער פרעסע איבער מוזיק. דער בעל-היובל איז אויך מוזיק-לעהרער אין די היגע שולען. זעהר פיל מוזיקער און זינגער האבען זייער קאריערע צו פערדאנקען דעם דיריגענט ה' דארגוזשאנסקי.

איצט נאך פערציג יאהר שווערער ארבייט, פייערט דאס יודישע לאדז דעם יובל פון דעם איבער-ראל געשעצטען דיריגענט און לעהרער.

אין דעם ארגאניזיר-קאמיטעט זענען אריין די אנגעזעהענסטע פערזענליכקייטען פון אלע קרייזען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין לאדז.

כדי די יובל - פייערונג זאל זיין אימפאזאנט, ווערט דעם 2-טען מאי ד. י. איינגעארדענט א גראנד-יעזער קאנצערט מיט דער בעטייליגונג פון דעם בע-ריהמטען אבער-קאנטאר ישראל אלטער פון האנ-נאווער און דעם אבערקאנטאר פון דער לאנדאנער סינאגאגע ישראל לעווי. צוזאמען מיט דעם מענער-קינסטלערישער כאר פון „הזמיר".

ס'איז צו דערווארטען, אז די יובל-פייערונג וועט אויספאלען זעהר אימפאזאנט אזוי ווי דער בעל-היובל האט עס פערדינט.

ס'איז דערום קיין וואונדער נישט, וואס דאס גאנצע מוזיקאלישע יודישע לאדז גרייט זיך צום דאזיגען יום-טוב.

טעאטער
„ראזמאיטאשטשי"
(פריהער „Teatr Miejski")
ציגעל-גאס 27, טעל. 112-25

דיר. דוד צעלמייסטער
פרעזענטירט
די גאסטשפילען פון טעאטער
„אראראט"
קינסטל. אנפ. מ. בראדערזאן.
אונאפרופליך
4-טע און לעצטע וואך!

היינט זונטאג 3 פארשטעלונגען 3
אנפאנג 12 פארמיטאג הנחה-פרייזען 7.45 און 10 אוונד
פון דאס רעוועלאציע-פראגראם א. נ.

הימל עפען זיך!...

אין 2 טיילן, 16 בילדער מיט א פראלאג און עפילאג
רעזשיסירט פון ש. דזשיגאן און י. שומאכער. קאנפעראנסיע: וואל. גאדיק.
מוזיק-לייטונג: הערץ רובין.
אין פערגרעסערטען פראגראם טרעט אויף די בעריהמטע קינסטלערין
פרידא בלומענטאל
אכטונג! היינט 12 בייטאג אכטונג!
ערשטע גרויסע פריהמארגען-פארשטעלונג
פאר ארבייטער-אינטעליגענץ פרייזען פון 50 גר. ביז 1.50 ערשטע רייה.
די קאסע איז אפען פון 10 פארמיטאג.

לאדזער טוריסטען אויפ'ן וועג קיין ארץ-ישראל

שיקען דורכ'ן „נייעם פאלקסבלאט" א גרוס די לאדזער יודען

פון סעקרעטאר פון דער ציוניסטישער אר-גאניזאציע, ה' אשר שפירא, האט אונזער רעדאק-ציע נעכטען דערהאלטען א טעלעגראמע פון דער פוילישער שיף „פאלאניא", אין וועלכער ה' שפירא שיקט אין נאמען פון די טוריסטען, וואס פאהרען קיין ארץ-ישראל א גרוס די לאדזער יודען. די שטימונג אויף דער שיף איז א געהויבענע. אלע טוריסטען פיהלען זיי גוט.

יודישע פרוי געבוירען א דרילינג

אויף באזארנע 7 האט די פרוי חיה פאמע-ראנץ געבוירען א דרילינג: 2 יונגלעך און א מיידל.

די קימפעטארין און די קינדערלעך פיהלען זיך גוט.

גרויסער ערפאלג פון ביהנע-רע-פארטואר „אין ברוינעם גיהנום"

אין יודישען „קאמעראל-טעאטער"

דאס יודישע „קאמעראל-טעאטער" (אל. 1 מאי 2) פיהרט אויף איינע פון די גרעסטע רע-פארטואשען פון די איצטיגע פערהעלטנישען אין היטלער-לאנד.

די נייע פיעסע „אין ברוינעם גיהנום" פון י. פאס, וועלכער עס פיהרט אויף דער בעליבטער ארטיסט חיים סאנדלער, ווערט זעהר ווארים אויפ-גענומען דורכ'ן טעאטער-עולם.

היינט, זונטאג, ווערט געשפילט 2 מאל, 12 בייטאג פאר ארבייטער און ארבייטענדע אינטע-ליגענץ און 9 אוונד מיט די בעקאנטע ארטיסטען חיים סאנדלער, חנה לעווין און ראזא סאנדלער אין די הויפט-ראלען.

מעלדונגען

זונטאג, דעם 22 ד. ח. 8 אין אוונט אר-דענט איין די לייטונג אין פארלויפיגען לאקאל פון דער ארגאניזאציע גאוואמיעסקא 22 א בע-ריכטס-אוונד פאר אלע חברים און סימפאטיקער פון דער ציוניסטיש-רעוויזיאניסטישער ארבייטער-בעוועגונג, אונטער דער אנפיהרונג פון פרעזעס פראפ. פ. אלול און געוו. סעקר. פון צ. ק. יהודה מארקוויץ.

בעקאנטמאכונג דאס דער ראדומער רבי ר' יאסעלע ראבינאוויטש שליט"א בהה"צ זצל"ת מקינצק חתן הה"צ זצל"ה מביאלברזעג ווייל אין לאדז אצל הגביר החסיד ר' נתן לאנדוי פאל-נאצנא 10 און וועט זיין ביז די צווייטע וואך הבא עלי משה הר הכסף ספרים סוחר מאגראדא-ווע 3 לכבוד הצדיק שליט"א. 1626

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט פרעזענטירען מיר: דעם עלעגאנטען CLARK GABLE ווי אויך די בילד-שעהנע JOAN GRAWFORD אלס „דאנסינג-דאמע" אין סופערפילם Metro Goldwyn Mayer א.ג.
רעזשי: Z. Leonardo

„די טאנצענדע ווענוס"

נאך נישט געוועזענע פראכטפולע אויסשטאטונג און רייכטום! הערליכע רעוויע! די פראכט-פולסטע פילם-אויפפיהרונג פון סעזאן!
אויסער'ן פראגראם: די לעצטע געשעהענישען אין דער וועלט איז אקטועלען וואכען-זשורנאל פון „FOX".

ראטעוועט אייער געזונד!!!

קראנקע אויף רופטורען (ברוך-קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.

אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטען אויף ביינער-שווינד-זוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאקעם — גומי-זאקען לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס.

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. Petrykiewicz אוים לעמבערג
לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)
(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף
בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג.. צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף
(אין זגערזש אויף סלאווצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

פויליש-פאלעסטינישע האנדעלס-קאמער
אפטיילונג אין לאדז, פיעטריקאווער 113
ארגאניזירט גרופען-אויספלוגען קיין פאלעסטינע אויף דער
VI לעוואנטינער אויסשטעלונג אין תל-אביב
דורך קאנסטאנצע און טריעסט
סוחרים און אינדוסטריעלער, וועלכע פאהרען אויף דער לעוואנטי-נער אויסשטעלונג און וועלען אונבעדינגט צוריקפאהרען אין דער צייט, וואס די וויזע איז גילטיג (3 חדשים) קענען אויפן גרונד פון א בעשטעטיגונג פון דער קאמער בעפרייט ווערען פון דער צוואנג-קויציע — 1800 זל. צוליב דער גרויסער צאהל אנמעלדונגען, איז ווינשענסווערט, פריהער צו בעשטעלען פלעצער.
אינפארמאציעס און איינשרייבונגען: אין דער פויליש-פאלעסטינישער האנ-דעלס-קאמער, אפטיילונג אין לאדז, פיעטריקאווער 113, אין די ביורא-שעה'ן פון 10—1.30 און פון 4—6.30.

ד"ר שוויריב
אויגען-קראנקהייטען
6 זאוואדזקא 6,
טעלעפאן 215-01
צוריקגעקעהרט

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן פריוואט
זגערזשער 1 (אמגאנג אלטער מארק 15)
טעל. 123-47. נעהמט אן פון 6-8 אוו.
לעטשניצע-פרייזען.

פאר גאלד,
ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
אלזלאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

לעבער אויף דער מאשין
ווערען אנגענומען אויסצוניייען ביי
ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

פאראטעה אבראטאווי
אדוואלאניעס וועגען פאדאטעק אבראטאווי, שרייבט
דאס קאנצעסיאנירטע
ביטשריפט-ביורא
פאר אדמיניסטראטיווע און געריכטליכע ענינים פון
י. ח. בוזין,
לאדז, אגראדאווא 3

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—11 מיטאג און פון 5—9 אוונט
זונטאג פון 10—1 בייטאג.
אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Dr
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראז-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9-10 פריה, 3-4, 8-9 אוו.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

קליינע
אנאנסעז
1 זלאטי
אנאנם ביז 15 ווערטער

ראקאלעז

ס'איז אבצוגעבען אנ'ערשטקלאסיגע היגיענישע בעקעריי. צו ערפאהרען ביי מונד, זגערזשער 77, פראנט, אין דער בעקעריי. 1615

Mleczarnię z 4-ma pokoikami przy plaży w Kolumnie wynajmę. Wiad. Pusta 9, m. 3 od 2–3 popoł.

א שטוב מיט א קיך אדער צוויי צימערן אין צענטרום שטאט ווערט פון זאפארט געזוכט אלס סובלאקאטאר. — אפערטען אונטער "R" אין אדמ. 1623

א מעבלירט צימער אדער אהן מעבעל ביי אנ'אינטעליגענטער פאמיליע איז צו פערמיטען וואולטשאנסקא 37, רוג 6-טען שצרפיען 9, פארטער, וו. 11.

א פראנטאווע וואוינונג מיט א באלקאן פון 3 צימער און קיך מיט אלע בעקוועהמליכקייטען איז צו פערמיטען קילינסקיעגא 21, ביים וועכטער. 1625

איך זוך א פאבריק מיט ענטשפרעכענדע מאשינען אויף אויסצוארבייטען רעק לאמע-עטיקעטען פאר קאנפעקציאנערען, שניידער א.ז.וו. עוונטועל קען איך אפקויפען עהנליכע אויסארבייטונגען. — אפערטען אונטער "רעקלאמע". אין אדמ.

א כעמישע פראלניע מיט 2 פיליאס אין צענטרום שטאט, גוט פראספערירענד מיט א רייכע קונדשאפט, איז צוליב'ן טויט פון אייגענטימער פון באלד צו פערקויפען אויף זשידאווסקא (אלעקסאנדריסקא) 24, רוג פראנציסקאנער. 1622

פרייע פאסטענס

עס ווערען געזוכט קוואליפיצירטע נייהערינס און קעטלערס צו טריקא-וועש. צו מעלדען זיך זשעלאנא 53, וו. 22.

א קוואליפיצירטער מיטנייהער צו ערשטע סארט דאמען-מאגאזין ווערט געברויכט זאכאדניא 42, וו. 12, פראנט, 2-טער שטאק. 1628

א לערן-יונגעל פון אנשטענדיגע עלטערן ווערט געברויכט ביים מענער-בעשטעלטעז שניידער סלאדקעוויטש, גדאנסקא 16, וו. 27.

ערשטקלאסיגע הערען - שניידער-געזעלען קענען זיך מעלדען ביי מילגראם, זאוואדזקא 9. 1627

Potrzebny od zaraz zdolny uczeń lub praktykant z pensją tygodniową – oprócz napiwków. Zakład fryzjerski Pomorska 53.

פערשידענעס

גרויסע פערדינסטען קענען האבען טיכטיגע אגענטען פון קאלאניאל-בראנזשע ביי כאנאכאוויטש, פאמארסקא 23. 1617

איך זוך א שותף צו א בודקע פון זאדע-וואסער. ציימונגס-פערקויפער זשעראמסקיעגא 44.

א חסידישער יונגערמאן, א למדן, א גוטער בעל מסביר, זוכט א פאסטען אלס מנהל אדער מלמד, אדער צו לערנען מיט בחורים. אפערטען אונטער "מ. ה." אין אדמינ. 1616

וויכטיג פאר געזונדע און קראנקע!
די טעג איז ערשינען דאס בוך
„פאלשע חרפה"
ד"ר מעד. ה. רוזשאנער.
וואס יעדער דערוואקסענער דארף וויסען וועגען ווענערישע קראנקהייטען
צו בעקומען ביי אלע ציימונגס-פערקויפער.
פרייז 2 זלאטים.

דער פריש-רעמאנטירטער
פריזיער-אנשטאלט
— פון —
א. ליבעסקינד
16 קילינסקיעגא 16
מאכט בעקאנט, אז צוליב דעם הערשענדען קריזיס און ארבייטסלאזיגקייט האב איך בעשלאסען צו רעדוצירען די פרייזען ביז צום מיניטום

פאר מענער		פאר דאמען	
ראזירען מיט קאפ. וואשער	15 גר.	שערען	40 גר.
שערען	25 „	אנדולאציע	50 „
קאפ-וואשען	50 „	קאפ-וואשען און טרוקענען	80 „
עלעקטרישער מאסאזש	50 „		

פרייטאג, שבת און ערב יום-טובים:

פאר מענער		מאניקור	פאר דאמען	
ראזירען מיט קאפ.	20 גר.	50 גר.	שערען	50 גר.
שערען	30 „		אנדולאציע	70 „

פארבען האר און ברעמען מיט "HENNE", צו מינימאלסטע פרייזען נישט קוקענדיג אויף די בילינגע פרייזען ווערט די ארבייט אויסגעפירט דורך ערשטקל. פאכמענער. **קומט און איבערציינגט אייך**

LECZNICA
chorób
uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס ארדינירען די דאקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYNSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

שיימלעז
צו בעקומען
קערש,
15 סס וועראווא

„OMEGA" לעטשניצע
פון דאקט. ירים-ספעציאליסטען
גלובנא 9, טעל. 142-42
ס'ווערט אנגענומען אויפ'ן ארט, וויזיטען אין דער שטאט. געבורטס-הילף, ערצטליכע אנאליזען. קווארץ-לאמפען, רענטגען, דיאטערמיע. אפאראטונקעס און זאטשטיקעס.
בעראטונג 3 זל.

פאר האלעז-סוחרים
אגראדאווא 3
איך האב אפצוגעבען 1 שטוב אויף א סחורה לאגער, עוונטועל איבערצוגעבען 2 שטובען מיט א קיך גרויסע, זוניגע וואוינונג, ביליג דירה-געלד, אגראדאווא 1 וואוינונג 12.

Dr. med.
WIKTOR MILLER
choroby wewnętrzne
spec. CHOROBY REUMATYCZNE
i ARTRETYZM, fizykalna terapja
przeprowadził się **Al. Kościuszki 13**
przyjmuje od 4—6.
Leczn. „VITA" 12—1, tel. 146-11.

אויערען, נאז און האלז-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישע פון 11–2 און פון 5–8 אוונט.

געז. בירבל, א.נ. א. אייזענשלאס
איז טעטיג יעדען טאג פון 4–9 אוונד, שבת און זונטאג פון 10 פריה ביז 2 נ"מ אין נייעם לאקאל פיעטריקאווער 17 (זאכאדניא 52). א גרויסער אויסוואהל פון די נייעסטע ביכער יודיש און פויליש. חודש-אבצאהל 70 גר. צרבימלאזע 40 גר.

Dr. med.
Ignacy Grynberg
ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען
צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15
נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 4–9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8–2 נאכמ.

Dr. med. **Niewiażski**
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9 - 1 פארמיטאג. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

Dr.
Szymon Grinberg
פילסודסקעגא 55
טעל. 168-58
נעמט אן פון 10 — 12 פרי
און פון 4.30 – 6.30 אוונד.

Dr. med.
Wł. ZADZIEWICZ
ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז, אויערען און קעהל-קאפף-קראנקהה.
Piotrkowska 164
tel. 125-26.
נעהמט אן פון 4 ביז 8 אוונד.

STARSZY FELCZER
B. JOSKOWICZ
Północna 4, tel. 141-86
שטעלט טעגליך פאקען מיט מיט פרישע קראוויאנקע
און גיט אויך ארויס בעשייניגונגען.
נעמט אן פון 8 - 11 פריה און פון 4 — 7 נאכמ.

Tabela składek ubezpieczeniowych

za służbę domową i dozorców domowych (na ubezpieczenia: chorobowe, emerytalno-robotnicze i wypadkowe łącznie z opłatami na Fundusz Pracy), obowiązująca od dnia 1. lutego 1934 r. – do czasu ewent. zmian — na terenie

Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi.

	Składka miesięczna		
	od ubezpieczonego	od pracodawcy	Razem
1. Posługaczki przychodnie:			
zarabiające do zł 25.– miesięcz. (w gotówce)	0.26	3.06	3.32
„ powyżej „ 25.– „	0.45	5.28	5.73
2. Pomocnice domowe: (służące(y), kucharki, gospodynie itp.) otrzymujący pomieszczenie, wyżywienie oraz			
gotówką do zł. 30.- miesięcz.	0 45	5.28	5.73
„ od zł. 30.01 do zł. 60.– „	4.76	4.16	8.92
„ powyżej zł. 60.– „	6.12	5.35	11.47
3. Dozorcy domowi: otrzymujący pomieszczenie oraz			
gotówką do zł. 45.– miesięcz.	0.48	5,75	6.23
„ od zł. 45.01 do zł. 75.– „	4.76	4.33	9.09
„ powyżej zł. 75.– „	6.80	6.18	12,98

Za tych ubezpieczonych, którzy zarabiają łącznie ze świadczeniami w naturze poniżej zł. 60.—, składki za ubezpieczenia opłacają w całości P. P. Pracodawcy, potrącając ubezpieczonemu tylko opłatę na Fundusz Pracy.

Jednocześnie Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi po raz ostatni przypomina, że na P. P. Pracodawcach ciąży ustawowy obowiązek zgłoszenia do Ubezpieczalni wszelkiej służby, zatrudnionej u Nich po dniu 31. grudnia 1933 r, **chociażby służba ta była uprzednie już zgłoszona w b. Kasie Chorych.**

Zgłoszenia służby domowej i dozorców należy uskuteczniać na przepisowych formularzach.

P. P. Pracodawcy, niedopełniający powyższego obowiązku, podlegają, zgodnie z art. 269. Ustawy o ubezpieczeniu społecznem z dnia 28.III.1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396), grzywnie do zł. 500.— a ponadto, zgodnie z art. 232. tejże Ustawy, są odpowiedzialni za szkody wyrządzone pracownikowi, względnie jego rodzinie, przez zaniedbanie obowiązku zgłoszenia.

Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi.

ברוך-קראנקע!!!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז, פון דעם איז גאנץ פוילען בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעד ד"ר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

Dyr. J. Rapoport

אין דער ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ספעציעל פאר עלטערע ברוך-קראנקע (רופטורען) ביי מענער, פרויען און קינדער, ווי אויך פאר אלערלעי קאליקעס און פעהלערן פון גוף. אלע ליידענדע אויף די שווערסטע, פערעלטערטסטע און געפעהרליכסטע ברוכען ווערען מיט דעם גרעסטען ערפאלג, אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער געהיילט.

ברוך-ליידענדע!

פערלאזט נישט די קראנקהייט, — ווייל דער ווינקעל-ברוך אז מען פערנאכלעסיגט ווערט ער גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט אריין אין דעם כים איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה. פון פערדרייען זיך די קישקעס קאן מען ווערען בראנדיג און שטארבליך. — ספעציעלע ארטאפעדישע גומי הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט בעזייטיגען שנעל און זיכער די שווערסטע און געפעהרליכסטע ברוכען סאמע ארטאפ. הייל-באנדאזשען פאר צוריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך-באנדאזשען געגען ארפאלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערלעי פעהלער פון גוף!

אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הייל-באנדאזשען און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מעטאדע ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביינער-שווינדזוכט, ליטונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע, קינסטליכע גומענע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שטערצליכע פלאט-פיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג!

אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.
30 יעהריגע פראקטיק. פולע גאראנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסע-כאריך).

אכטונג!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין עפענטליכע דאנקבארקייט דעם ה' ד"ר. י. ראפאפארט, ספעציאליסט-ארטאפעד אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פראנט, פארטער, פאר אפראטעווען מיך פון טויט צוליב מיין שווערער ברוך-קראנקהייט. דער פערלעגטער באנדאזש פון זיין אויסגעצייכנעטע מעטאדע האט מיך געראטעוועט און פערהיט מיך איצט פון רעפטור-ווערהטאגען. דער ה' ד"ר. האט נישט אבגעלאזט זיינע הענד אפילו דאמאלס, ווען אלע האבען שוין געצווייפעלט אין מיין לעבען און פאר די דאזיגע איבערגעבענהייט דאנק איך איהם הארציג.
(—) Boruch Malerman. (5)

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

גירוש פון גאליציאנער יודען פון עסטרייך?

50 טויזענד גאליציאנער יודען בעדראהט ארויסגעשיקט צו ווערען. — זיי פאקען שוין די טשעמאדאנעס. הארצרייסענדע סצענעס אין דער יודישער קהלה אין וויען

גאליציאנער יודען אין וויען פאקען די טשע־מאדאנעס.

די פראגע איז נאר: וואוהין זאל מען לויפען, אז די וועלט איז פערמאכט, אז די טויערען פון די לענדער זענען פאר יודען פערשלאסען?

אין פערזארגונגס־אמט פון דער וויענער קהלה קען מען איצט טאג טעגליך זעהען אזא טרויע־ריג בילד: א מאסע עלטערע און יונגע יודען, הויפט־זעכליך אבער יונגע לייט, מיט ווייבער און קינדער, מיט פעקלעך און טלומיקעס און טשעמאדאנעס שטו־פען זיך, אנגעריסענע, אפגעשליסענע, פער'חושכטע, פערשטויבטע, הונגעריגע, מיט צעריסענע שיך, מיט געלעכערטע קאפעלושען, טרויעריגע, מידע, מיט פערצווייפעלטע געשרייען, מיט געבעט און טרעה־רען.

דאס זענען עמיגראנטען פון היטלער'ס דייטש־לאנד, וועלכע מען האט נישט אריינגעלאזען אין פוילען און אפגעשיקט קיין וויען; ווינער עמיגראנטען וועלכע מען האט צוריקגעשיקט פון טשעכאסלאוואַ־קישער גרעניץ, אונגארישע עמיגראנטען, וועלכע מען שיקט ארויס פון וויען.

זיי זענען מענשען פון פערשידענע קלאסען, פון פערשידענע פראפעסיעס.

די וויענער קהלה איז נאך ווארשא, די גרעסט־טע אין איראפא. אין די עסטרייכישע קהלות מיט דער וויענער אין דער שפיץ זענען פעראייניגט ארום א פערטעל מיליאן יודען, באכאמאל אזא צאהל זע־נען פאראן נישט רעליגיעזע יודען; אזעלכע, וועלכע שטאמען אפ פון יודען, צוזאמען שוין מיט די משו־מדים, די נישט רעליגיעזע און נישט נאציאנאלע יודען, וועלכע זענען אין די לעצטע יאהרען ארויס געטראטען פון דער וויענער קהלה און האבען זיך ערקלערט אלס קאנפעסיאנסלאז אדער האבען זיך געשמדט, קעהרען זיך איצט מאסענווייז צוריק צו דער יודישער קהלה.

די קהלה איז די געזעצליכע פארשטעהערין און פערטרעטערין פון אלע היגע יודען.

אזוי ווי אבער די היגע יודען זענען צום גרעס־סטען טייל רואינירט געווארען און זענען פעראָרימט, קען די קהלה די אויבענאויסגערעכנטע בויטיגע אינסטיטוציעס נישט אויסהאלטען, און א גרויסער טייל פון די היגע אמאל רייכע יודען און איצטיגע יורדים קומען אליין צו דער קהלה אלס פערשעהמטע ארימעלייט נאך הילף און שטיצע.

ווי שנעל עס געהט מיט די היגע יודען בארג־אראפ קען מען ארויסזעהן פון פאלגענדען פאקט:

פאריגעס יאהר זענען נאך געווען אין וויען 16 רייכע יודען, וועלכע האבען געצאהלט קהלה־שטייער ביז זעקס טויזענד שילינג א יאהר.

היינטיגעס יאהר איז נישטא מעהר ווי איינ־איינציגער רייכער יוד, וועלכער צאהלט דעם דאָ־זיגען קהלה־שטייער, אויב איהר וועט זיך אנשטויסען אז דאס איז ראטשילד, וועט איהר טאקע האָ־בען געטראפען...

א בריף פון וויען

פון מאסקווע

איצט, נאך די בלוטיגע פעברואר־טעג, איז אין פערזארגונגס־אמט פון דער קהלה צוגעקומען א נייער פאק מיט „אקטען" פון נייע רואינירטע יו־דען, וועלכע בעטען הילף.

דאס זענען יודישע סאציאליסטישע אנגעשטעל־טע, ארבייטער, בעאמטע, זשורנאליסטען, געשעפטס לייט א.א.וו. וועלכע זענען געווען בעשעפטיגט אין סאציאל־דעמאקראטישע ביוראס, רעדאקציעס, געש־עפטען א.ד.גל. וואס זענען איצט דורך דער רע־גירונג אויפגעלעזט געווארען. די זענען געבליבען ווי אויפ'ן וואסער מיט זייערע פאמיליעס זייער צאהל איז עטליכע טויזענד פערזאן.

איצט בעהמען זיך די אנטיסעמיטען צו די יו־דישע מעדיצין־דאקטוירים, און אדוואקאטען. די אנ־טיסעמיטען פערלאנגען אז די רעגירונג זאל אוועק־נעהמען ביי די יודישע דאקטוירים און אדוואקאטען דאס רעכט צו פראקטיצירען און עס זאל זיין א פראצענט נארמע פאר יודישע סטודענטען, סיי די בעהאלטענע נאציס, סיי די פאשיסטישע אנטיסעמי־טען ארבייטען מעשים אין דער היינזיכט און סטראַ־שען די יודען מיט אויסראטונג.

די יודען־פרייבד פון אלע לאגערען האבען איצט איבערגענומען די פאדערונג פון די נאציס, אז די רעגירונג זאל עבדערען די געזעצען וועגען בירגער־שאפט פון די גאליציאנער יודען אין וויען.

די פריהערדיגע סאציאל דעמאקראטישע רעגי־רונג און שטאט רעגירונגען פון וויען און דער פראווינץ האבען, לויט די קאנסטיטוציע געזעצען.. געגעבען בירגערשאפט צו ארום 50 טויזענד גא־ליציאנער יודען, וועלכע האבען זיך זינט דער קרי־זיס צייט בעזעצט אין וויען און אין אנדערע שטעט פון עסטרייך. די אנטיסעמיטען פאדערען, אז מען זאל ביי זיי צונעמען די בירגערשאפט.

די דאזיגע גאליציאנער יודען זענען פריהער געווען בירגער פון דער געוועזענער עסטרייכישער אימפעריע. נאכ'ן קריג זענען זיי אויטאמאטיש גע־ווארען בירגער פון פוילען, ווייל גאליציע איז געווא־רען א טייל פון פוילען, אזוי ווי אבער די דאזיגע יודען האבען געלעבט אין וויען, האבען זיי נאך 10 יאהר איינוואוינערשאפט, לויט דער קאנסטיטוציע פאר דער עסטרייכישער רעפובליק געטראגען בירגער רעכט.

ווען די אנטיסעמיטען וואלט איצט דורכגע־פיהרט זייער פאדערונג און מען וואלט אוועקנעמען ביי די 50 טויזענד גאליציאנער יודען זייערע בירגער רעכט, וואלט זי זייער געבורטס לאנד, פוילען מעגליך נישט אנגענומען צוריק אלס בירגער. די גאליציא־נער יודען וואלטען פערבליבען אהן א היים. מען וואלט זיי פון וויען ארויסגעטריבען און קיין פוילען נישט אריינגעלאזען.

די 50 טויזענד גאליציאנער יודען אין וויען שרעקען זיך איצט זעהר שטארק אז די אנטיסעמיטען זאלען נישט אויספיהרען.

די היגע פערברענטע אנטיסעמיטען הערען נישט אויף צו העצען די בעפעלקערונג מיט זייער אנטי־סעמיטישע פראפאגאנדע וועגען די „אנטלאפענע" יודישע סאציאליסטישע פיהרער אטא באוער און יוליוס דויטש, וועלכע זיי מאכען פעראנטווארטליך פאר די בלוטיגע קאמפען אין פעברואר.

היגע יודען פראטעסטירען געגען דער דאזיגער וויסטער אנטיסעמיטישער העץ ־ פראפאגאנדע און הערמאנען מיט רעכט די אנטיסעמיטען, אז די זעלבע הייסע נאציאנאליסטען, וועלכע זענען הייבט פער־ברענטע אנטיסעמיטען, האבען אין יאהר 1920 גע־מאכט דעם יודישען סאציאליסטישען פיהרער אטא באוער גרויסע אוואציעס און א גרויסען פאקעל־צוג, ווייל אטא באוער האט דאמאלסט, אלס אויסערן מיניסטער פון עסטרייך, פראקלאמירט דעם אנשלוס פון עסטרייך מיט דער דאמאלסדיגער דעמאקראטי־שער דייטשלאנד. און יוליוס דויטש האט דאמאלס, אלס מיליטער מיניסטער (עס איז געווען דאמאלס א סאציאליסטישע רעגירונג אין עסטרייך, מיט קארל רענער אלס פרעמיער ־ מיניסטער), געראטעוועט די עסטרייכישע פראווינץ בורגענלאנד, וועלכע איז דאמאלס פערכאפט געווארען פון נאציאנאליסטישע אונגארישע באנדעס. יוליוס דויטש האט דאמאלס אנגעפיהרט די סאציאליסטישע מלוכה־סאלדאטען און האט צוריק אבגענומען די פערכאפטע עסטרייכישע פראווינץ בורגענלאנד.

דאמאלס האט די ווינער קריסטליכע בעפעלקער־רונג בעשאטען אטא באוער און יוליוס דויטש מיט בלומען און אוואציעס, ווייל זיי האבען געראטעוועט און גרויס געמאכט עסטרייך. היינט זענען די דאזיגע צוויי פיהרער „יודען", און די אנטיסע־מיטען וואלטען זיי וועלען, צוזאמען מיט אלע היגע יודען, דערטרינקען אין א לעפעל וואסער...

Dr. HELLER

ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוועכע

8 טראגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט.

זונטאג פון 11–2 מיטאג.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.

אונבעמיטעלטע — לעמט ניצע־פריין

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 93-201

ספעציאליסט

פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג,

סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא־אנאליזען

נעהמט אן פון 8–11 פריה און פון 5–8 אווענד

זונטאג און חגאות פון 9–1 פארמיטאג.

צום פריהלינג

בעזוכט דעם גרעסטען אויסוואהל פון דער נייעסטער אין־ און אויסלענדישער **קאסמעטיק,**

ווי: פארפומען, פודערן, טואלעט־זייפען, קרעמען, זאמטליכע קעל־נישע און בלומען־וואסערן

די איבעראל = בעקאנטע

קאנקורענץ־פארפומעריע פון

J. DRUKIER

5 ZAWADZKA 5, tel. 175-92

בעמערקונג: פאר ענגראסיס־טען בעדייטענדער ראבאט.

בעזוכט מיין פארפומעריע און איהר וועט זיך איבערצייגען.

מאריא וואלעווסקא

די ליבע צווישען נאפאלעאן און די פוילישע גרעפין

פון מ. דאנאטין

(2

עס איז גאר קיין צווייפעל נישט, אז קיין ליבע צום אלטען גראף וואלעווסקי האט מאריא נישט געפיהלט, זי איז אבער געווען זעהר א שטי־לע, געהאט גרויס רעספעקט פאר טאטע־מאמע, און ווען זיי האבען איהר געהייסען חתונה האבען מיט דעם אלטען גראף, וואס איז אזוי רייך און שטאמט נאך הערצו פון אזא גרויסען יחוס, האט זי געפאלגט און האט חתונה געהאט מיט איהם...

נאך דער חתונה האט זי זיך מיט איהר אל־טען מאן בעזעצט אויף זיין מאיאנטעק וואלעוויטש, און כאטש עס איז איהר דארט געווען שרעקליך אומעטיג און שרעקליך ביטער אויפ'ן הארצען האט זי דאך איבערגעטראגען אלעס געדולדיג און זיך פאר קיינעם נישט געקלאגט, אליין א פרומע, א רעליגיעזע, האט זי זיך אונטער געווארפען דעם שיקו־זאל און ס'איז שוין ביי איהר געווען רעכט, אז אזוי זאל ביי איהר דאס גאנצע לעבען אוועקגעהן. און שפעטער, ווען זי האט געבוירען א זוהן, האט זי בעשלאסען, אז זי זאל דאס גאנצע לעבען איהרס ווידמענען דעם קינד און אין דעם געפינען א טרייסט.

ווען נאפאלעאן האט אנגעהויבען זיין גרוי־סען קריגס־מארש, וואס האט ארויפגעווארפען א מורא אויף רוסלאנד, געמאכט א תל פון עסטרייך און אריינגעפיהרט א פראנצויזישע א־מיי קיין בערלין, אין גאנץ פוילען ארומגעכאפט געווארען פון א גרוי־סער פרייד; די פאלאקען האבען אין נאפאלעאנען דערזעהן זייער אויסלייזער, זייער בעפרייער און די האבען געהאפט, אז ער וועט איצט אומקעהרען צוריק צו פוילען איהר אמאליגע זעלבסטשטענדיגקייט און אומאפהענגיגקייט.

וואס גרעסער עס זענען געווען די מפלות פון די רוסען און פון די דייטשען, אלץ גרעסער איז געווען די פרייד אין פוילען; דער פאטריאטיזם האט דערגרייכט די העכסטע שטופע, און אין יענער צייט האט די יונגע גרעפין מאריא וואלעווסקא שוין מעהר נישט געקענט איינזיצען רוהיג אין דעם פערווארפענעם מאיאנטעק וואלעוויטש און זי האט זיך איבערגעצויגען קיין ווארשע, וואו מי־האט זיך שוין געריכט אויפ'ן אנקומען פון דער פראנצויזישער ארמיי.

די יונגע גרעפין, וועלכע איז געווען א בע־גייסטערטע פוילישע פאטריאטקע, האט געוואלט זיין אינ'ם סאמע צענטער פון די וויכטיגע פאסירונגען, וועלכע וועלען ענטשיידען דעם שיקזאל פון פוי־לען און זי האט געטרוימט, אז דער זוהן, וואס זי האט געבוירען, וועט אויסוואקסען א פרייער פוי־לישער בירגער, נישט קיין רוסישער אונטערטאן..

ווען די פראנצויזישע ארמיי איז אריין קיין ווארשע איז שוין אין דרויסען געווען פינסטער, אבער באלד איז אומעטום געווארען ליכטיג; נישט צונויפרייהענדיג זיך אייבע מיט די אנדערע, האָ־בען אלע איינוואוינער פון דער שטאט אין איין מאמענט אנגעצונדען אלע לאמפען אין די היי־זער. כאטש עס איז אין דרויסען געווען קאלט, האט מען אויף אלע גאסען אויסגעשטעלט טישען און מ'האט געגעסען און געטרונקען צוזאמען מיט די פראנצויזישע אפיצירען און סאלדאטען, וועלכע זע־נען באלד געווארען היימישע מענשען אין שטאט. אלע האבען זיך געפרעהט, אלע זענען געווען בע־גייסטערט און דא און דארטען האט מען געזעהען ווי מענשען טאנצען אין די גאסען.

נאפאלעאן אליין איז דאן אין ווארשע נאך נישט געווען; דעם אויפזיכט איבער דער פראנצוי־זישער ארמיי אין שטאט האט געהאט זיין שוואגער יאהאכים מיוראט, און ס'איז נישט אוועק קיין איין טאג, אז מ'זאל איהם נישט זעהן ארומפאהרען אי־בער די גאסען פון ווארשע רייטענדיג אויף א פערד; אלע האבען איהם אפגעגעבען גרויס כבוד און די שענסטע פרויען האבען זיך געפרעהט ארום איהם. אבער ארויסגעקוקט מיט אומגעדולד האט מען אויף נאפאלעאנען; אלע זענען געווען ביי־געריג אנצוקוקען דעם גרויסען אימפעראטאר, וואס האט שוין א האלבע וועלט בעזיגט.

ווען מ'האט דערהערט, אז נאפאלעאן פאהרט קיין ווארשע איז די פרייד אין שטאט געווארען נאך גרעסער, און דאן איז דאס די יונגע גרעפין מאריא וואלעווסקא איהם ארויסגעפאהרען אקעגען צוזאמען מיט איהרער א פריינדין און זי האט זיך צוגע־שלאגען צו איהם אין דעם שטעטעל בלאניע, וואו ער האט זיך אפגעשטעלט צו בייטען פערד פאר דער קארעטע.

זי האט געברענט פון בייגעריגקייט איהם צו זעהן, אלס א פערברענטע פוילישע פאטריאטקע האט זי איהם געוואלט אויסדריקען א דאנק דער פאר, וואס ער רעכענט זיך אפ מיט די שונאים פון פוילען, און אזוי ווי זי האט זיך נישט גע־קליבען געהן אויף די פאראדנע באנקעטען, וואס מ'האט אין ווארשע צוגעגרייט פארן אימפעראטאר, ווייל זי איז בטבע געווען זעהר א בעשיידענע, איז זי הערויבער געלאפען קיין בלאניע צוזאמען מיט א פריינדין אנקוקען דעם אימפעראטאר און אפשר טאקע רעדען צו איהם. כאטש א פאר ווערטער, איי־דער די פוילישע אריסטאקראטיע פון ווארשע הויבט זיך אן טומלען ארום איהם.

זי האט אבער נישט געוואלט, אז מען זאל וויסען פון דעם, אז זי איז געלאפען קיין בלאניע און אז זי האט דארט גערעדט מיטן אימפעראטאר, האט זי דאס קיינעם נישט דערצעהלט, אפילו מיט איהר מאן האט זי וועגען דעם נישט גערעדט און ער האט נישט געוואוסט דערפון.

דער ערשטער באנקעט, וואס מ'האט אין ווארשע געפראוועט פאר נאפאלעאנען, איז געווען זעהר א גראנדיעזער און עס זענען דארט געווען די אנ־געזעהענסטע און גרעסטע לייט פון דער פוילישער אריסטאקראטיע; אלע זענען געקראכען פון דער הויט, אז דער באנקעט זאל זיין, וואס ראשיגער און וואס רייכער, כדי איבערצושטייגען די אויפ־נאהמע, וואס מ'האט נאפאלעאנען געגעבען אין דער שטאט פוזען; מ'האט פאר נאפאלעאנען פאר־געשטעלט די שענסטע פרויען, וואס זענען צום באנקעט געקומען, און צווישען זיי זענען געווען גרעפינס, פירשטינס פונ'ם אלטען פוילישען אדעל. אבער נאפאלעאן אליין איז געווען אין א שלעכ־טער שטימונג — ער האט צווישען די געסט אלץ געזוכט יענע שעהנע בלאנדינקע מיט די צוויי טיפע בלויע אויגען, אבער ער האט זי אין ערגעץ נישט געזעהען און דאס איז פאר איהם געווען א גרויסע ענטוישונג, ווייל ער איז געווען זיכער, אז זי וועט בעשטימט קומען צום באנקעט.

צווישען די געסט איז דאן אויך געווען די בעריהמטע פוילישע גרעפין אננא פאטאצקא, וועל־כע האט געהאט א שם פון א גרויסער שעהנקייט, זי איז געקומען צום באנקעט מיט דער זיכערקייט, אז דער אימפעראטאר וועט צו איהר זיין אויפמערקזאם מעהר ווי צו אלע אנדערע דא־מען. נאך איידער נאפאלעאן איז אריינגעקומען אינ'ם גרויסען זאל, האט זי זיך אומזיסטען אוועקגע־שטעלט, אזוי, אז ער זאל זי באלד בעמערקען, און ווען טאלעיראן, דער פראנצויזישער אויס־לאנדס־מיניסטער, האט געמעלדעט דאס אנקומען פון נאפאלעאנען, ארויסזאגענדיג אויפ'ן קול די איינציגע צוויי ווערטער: „דער אימפעראטאר!" איז די גרעפין פאטאצקא געבליבען שטעהן א צער־טומעלטע.

די גרויסע טיר האט זיך געעפענט און נאפאַ־לעאן האט געגעבען א קוק־אריין, אנגעטון אין א מיליטערישער אוניפארם. ביים אריינקומען האט ער געמאכט נישט מעהר ווי א פאר טריט און באלד האט ער זיך געגעבען א שטעל אפ און דערביי האט ער אלעמען אפגעגאסען מיט די שארפע בליקען פון זיינע אויגען.

און אויגען האט ער געהאט אדלערישע, שפי־ציגע. מיט די בליקען פון זיינע אויגען האט ער אלעס און אלעמען געקענט דורך און דורך בעהמען.

און ווען די גרעפין פאטאצקא האט איהם דאן דאס ערשטע מאל דערזעהן, האט זי איבגאנצען פערגעסען אז דעם וואס זי האט פריהער געטראכט אויסצונעהמען ביי איהם שטארק. זי איז געבליבען שטעהן ווי א בעצויבערטע און ווענדענדיג זיך צו אן אנדער דאמע, וואס איז געשטאנען לעבען איהר, האט זי שטיל געזאגט:

— מ'הערפיהלט גלייך, אז דאס איז נישט קיין געוועהנליכער מענש... און איהר ווייסט, מיר דוכט זיך, אז זון־שטראהלען שיינען ארויס פון זיין שטער־רען... דאס איז נישט קיין מענש, נאר א וואונ־דער... ווען מ'דערזעהט איהם, ווערט מען בעצוי־בערט... איך האב דאס געפיהל, אז אזא וואונדער ווי ער איז קען קיינמאל נישט שטארבען, קען קיינמאל נישט אויפהערען צו זיין... ער איז אן אומשטערבליכער!...

אזא איינדרוק האט נאפאלעאן אויך געמאכט אויף די אנדערע געסט, ספעציעל אויף די פרויען אבער ער האט זיך אויף זיי כמעט נישט אומגע־קוקט; די בליקען פון זיינע אדלערישע אויגען האבען געוואנדערט איבערן גרויסען זאל — ער האט אלץ געזוכט די שעהנע בלאנדינקע מיט די בלויע אויגען!

מיט אמאל זענען זיינע בליקען געפאלען אויף א יונגער דאמע. ס'האט זיך איהם אויסגעוויזען, אז דאס איז יענע, וואס האט זיך אין דעם שטעטעל בלאניע צוגעשטופט צו זיין קארעטע, האט ער אויף איהר שארף די אויגען אנגעשטעלט, און ווען די פוילישע פריצים האבען דאס בעמערקט, האבען זיי די יונגע דאמע גלייך פארגעשטעלט פאר איהם.

דאס איז געווען די פרינצעסין ליובאמירסקא.

(ווייטער מארגען)

רעכט און לעבן

יורידישע ביילאַגע פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט און טריבונאַל

אינדוסטרי־שטייער

אויב אַ מאַגאַזין גיט אַרויס אַרבייט כאַלופּ־ניקעס און פערקויפט בלויז זייערע אויסאַרבייטונגען, דאַרף אַזאַ אונטערנעהמונג בעטראַכט ווערען פאַר אַן אינדוסטריעלע, און אַזאַ פאַל טראַקטירט דאָס געזעץ די כאַלופּניקעס, ווי געוועהנליכע אַרבייטער און פון זייער צאָהל איז אָפּהענגיג די קאַטעגאָריע פון אויסגעקויפטען פּאַטענט.

הער כלל, אַז דער אונטערנעהמער און זייע מיט־בית ווערען אויך אַריינגערעכענט אין דער אַל־געמיינער צאָהל בעשעפטיגטע אַרבייטער האָט אַן אַנווענדונג בלויז דאַן, ווען ס'האַנדעלט זיך וועגען אַזאַ אונטערנעהמונג, וועלכע קויפט אויס אַ פּאַ־טענט 8־טע קאַטעגאָריע. די דאָזיגע פאָרשריפט איז אָבער נישט חל אויף די אונטערנעהמונגען, וועלכע קויפען אויס פּאַטענטען פון העכערע קאַטעגאָריעס.

ווען בעקומט מען רעכט אויף אַר־בייטסלאָזע רענטע?

בכדי צו בעקומען רעכט אויף אַן אַרבייטסלאָזע רענטע, דאַרף מען האָבען דורכגעמאַכט נישט קיין קאַלענדאַר־חדשים, נאָר ביטראַג־חדשים. פאַרן לעצטען אַרבייטס־חודש מוז מען אויך אָפּצאָהלען פער־זיכערונגס־ביטראַג, אומאָפּהענגיג פון דער צאָהל דורכגעאַרבייטע טעג אין זעלבען חודש. ממילא ווערט ער אויך צוגערעכענט צו דער צאָהל נויטיגע דורכגעמאַכטע חדשים.

אַרבייטס־אָפּמאַכען

די בעשטימונג, אַז דורכ'ן בלויזען אָנטרעטען אַן אַרבייטער צו דער אַרבייט ענטשטייט שוין אויטאָמאַטיש אַ געגענזייטיגער אַרבייטס־אָפּמאַך איז נוגע בלויז פיזישע אַרבייטער. וואָס שייך אויפגעקלערטע גייסטיגע אַרבייטער ענטשטייט אַן אַרבייטס אָפּמאַך בלויז דאַן, ווען ס'ווערט מיט איהם בפירוש אַזאַ אָפּמאַך געשלאָסען.

גילטיגקייט פון טראַנזאַקציעס

לויט'ן אַרטיקעל 1642 פון ציוויל קאָדעקס טראָגט נישט אַ פערקויפער קיין שום פאַראַנטוואָרט־ליכקייט פאַר די חסרונות פון דער פערקויפטער סחורה. ווייבאַלד די דאָזיגע חסרונות זענען אויך גאַנץ מערקבאַר אָדער דער קויפער האָט וועגען די געדאַרפט וויסען. דער דאָזיגער כלל איז נוגע נישט בלויז די פאַלען, ווען דער קויפער האָט די סחורה געזעהען, נאָר אויך זאָגאַר די פאַלען, ווען ער האָט ביים שליסען די טראַנזאַקציע די סחו־רה איינגאַנצען נישט געזעהען. דער בלויזער פאַקט פון דערהאַלטען די סחורה און נישט תיכף רעקלאַמירען גיט אַ גענוגענדען גרונט צו בעפרייען דעם פערקויפער פון יעדע פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר די שפּעטערדיגע פּרעטענזיעס פון קויפער בנוגע דער קוואַליטעט פון דער דערהאַלטענער סחורה.

פערשטייט זיך, אַז דאָ האַנדעלט זיך וועגען אַן אומבעדינגליכע טראַנזאַקציע; גאַנץ אַנדערש שטעלט זיך די זאַך פאַר, ווען די סחורה איז גע־קויפט מיט בעדינגונגען, למשל. מוזן בעדינג זי אויסצופּרובען.

נאַדזאָרען אויף בענק

די פאַראָרדנונג וועגן שיצען האַנדעלס־אונ־טערנעהמונגען פון אופּאַדלאַשטשען זעהט נישט פאַר אַזאַ בעשטימונג, אַז בענק טאָרען נישט גע־ניסען פון דער רעכט אָפּצולייגען די צאָהלונגס־התחייבותן (נאַדזאָרען) און דורכצופיהרען אַזוי־גערופענע רעגולאַציע פּראָצעדורען.

נייע צירקולאַרען און געזעצען

פליכטען פון א רעזערוויסט

דאָס מיליטער־מיניסטעריום קלערט אויף, אַז אויב אַ רעזערוויסט האָט חתונה געהאַט, מוז ער גלייך מיטטיילען וועגען דעם דער פּ.ק.או. פאַר־שטעלענדיג די חתונה־אַקטען. דעסטגלייכען איז אַ רעזערוויסט אויך מחויב צו מעלדען דער פּ.ק.או. וועגען יעדער פאָרגעקומענער פערערגערונג אין זיין געזונד־צושטאַנד, אַלץ איינס, צי דאָס איז אַ פּועל יוצא פון אַן אומגליקספאַל אָדער דורכגעמאַכטע שווערע קראַנקהייט.

דעם לעצטען כלל איז בעזונדער כדאַי אונטער־צושטרייכען, ווייל ביז אַהער האָט זיך געהאַלטען, אַז דאָס מעלדען דער מיליטערישער מאַכט וועגען אַ פאָרגעקומענער פערערגערונג אין געזונט־צושטאַנד פון רעזערוויסט, איז בלויז זיין רעכט. פון דער־מאַהנטען צירקולאַר איז אָבער צו דערזעהן, אַז דאָס ווענדען זיך צו דער מאַכט וועגען שטעלען אויף אַ קאָמיסיע, בכדי צו ענדערען די קאַטעגאָריע איז נישט קיין רעכט, נאָר אַ פליכט פון בעטרעפענדען רעזערוויסט.

אָנווענדען געזעצען אין דער אַרמ. שטראָף־פּראַקטיק

צוליב די כסדר'דיגע ענדערונגען פון געזעצען מאַכט דער אינערן־מיניסטער אויפמערקזאַם די סטאַראָסטוועס, אַז אין דער אַדמיניסטראַטיווער שטראָף־פּראַקטיק דאַרפען זיי זיך האַלטען ביי פאָלגענדע כללים:

אויב אין מאָמענט פון בעגעהן דעם פערברעך, האָבען די פערפליכטענדע געזעצען פאָרגעזעהן אַ האַרבערע שטראָף, ווי די ביי'ע גילטיגע געזעצען זעהען פאַר דעם זעלבען פערברעך אין מאָמענט פון פער'משפּט'ן, מוזען אָנגעוואָנדען ווערען די נייע געזעצען. דאַגעגען אויב די נייע געזעצען זעהען פאַר אַ האַרבערע שטראָף, דאַרפען אָנגעוואָנדען ווערען די אַלטע מילדערענדע געזעצען.

ווייבאַלד אין מאָמענט, ווען דער אורטייל דאַרף אויסגעפיהרט ווערען, איז דאָס געזעץ, אויפ'ן סמך פון וועלכען דער אורטייל איז געוואָרען אַרויסגע־טראָגען, שוין נישט פערפליכטענד, טאָר דער דער־מאַהנטער פּסק־דין שוין נישט אויסגעפיהרט ווערען, סיידען, ס'האַנדעלט זיך וועגען איבערטרעטען אַ געזעץ, וואָס איז אַרויסגעגעבען געוואָרען צוליב אויסערגעוועהנליכע אומשטענדען, למשל, עפּידעמיע, פערפלייצונג און שרפה.

אָפּצאָהלונגען פאַר פּראָבירען וואַסער

דער מיניסטער איבער סאָציאַלער השגחה שטעלט פעסט, אַז פאַר מאַכען אַ כעמישען און באַקטעריאָלאָגישען אַנאַליז פון וואַסער אין די מלוכה־שע אָדער קאָמונאַלע אַנשטאַלטען צו קאָנטראָלירען לעבענסמיטלען. אויב דער אַנאַליז איז נויטיג צוליב אַלגעמיינע סאַניטאַרע טעמים, טאָר נישט גענומען ווערען קיין שום אָפּצאָהל.

דאַגעגען מעג יאָ גענומען ווערען אַן אָפּצאָהל פאַר אַנאַליזירען וואַסער אויב דער אַנאַליז ווערט גע־מאַכט פאַר פּריוואַטע בעדערפעניששען, למשל, פאַר אינדוסטריע־צוועקען (אייז־אויסאַרבייטונגען, אייז־קעלערס, אויסאַרבייטונגען פון קיהל־געטראַנקען, גאַזוואַסערן, לימאָנאַד, פאַר בעקערייען, וואורשט־פאַבריקען, מעלקערייען), אָדער אין שייכות מיט קאָנטראָלירען פּלומפּען און וואַסער־לייטונגען.

בלימעל־טעג פאַר „תרבות"

דאָס אינערן־מיניסטעריום פעראָרדענט די סטאַראָסטוועס, אַז צוליב דער פּרובטבאַרער טעטיגקייט פון „תרבות", זאָלען זיי דערלויבען אָהן שוועריג־קייטען די אָרטיגע אָפּטיילונגען איינצואָרדענען בלי־מעל־טעג לטובת דער דערמאַהנטער אינסטיטוציע.

אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט

אָרטעזען, גאָרסעטען, אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פּלאַטפוס־איינלאַגען נאָכ'ן פוס־פּאַרמען אַלס נאָך גיפּס־אָבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פּיעטריקאָווער 119, טעל. 231-81

אַרבייטס־אָפּמאַכען

לויט'ן נייעם קאָדעקס פון התחייבות'ן

אַרבייטס־רעגולאַמינען

אין פאַל, ווען אַן אַרבייטער בעקומט אָן אַר־בייט אין אַן אונטערנעהמונג, מוז ער זיך אונטער־ווארפען דעם איינגעשטעלטען אין דער זעלבער אונ־טערנעהמונג אַרבייטס־רעגולאַמין. דער אונטערנעה־מער מוז איהם אָבער פריהער מיטטיילען דעם אינ־האַלט פון דאָזיגען רעגולאַמין. ס'איז גענוג, אַז דער רעגולאַמין האָט געהאַנגען אויף דער וואַנד אַזוי, אַז דער אַרבייטער האָט געדאַרפען וועגען דעם וויסען.

קוים ווערט דער רעגולאַמין פערעפענטליכט שפּעטער שוין, בעת דער אַרבייט, האָט דער אַר־בייטער רעכט גלייך אויפצולעזען דעם אָפּמאַך. אַלע פאַלס טאָר נישט קיין אַרבייטס־רעגולאַמין ווידער־שפּרעכען אַן אָפּמאַך און אַוודאי נישט די געזעצען וועגען אַרבייטס־אָפּמאַכען.

יעדער אַרבייטס־רעגולאַמין מוז בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן אַרבייטס־אינספּעקטאָר.

פאָלגען פון אַרבייטס־אַנאָנסען

דער אַרטיקעל 73 פון קאָדעקס פון התחייבות'ן בעשטימט די רעכטליכע קאָנסעקווענצען פון אַנ־אַנאָנס, אַז ס'ווערט געזוכט אַן אַרבייטער. לויט'ן דערמאַהנטען אַרטיקעל ווערט אַן אַנאָנס, אַ רעק־לאַמע און יעדער אַרט מעלדונג וועגן אַנבאָט, אָ־דער נאָכפראַגע פון אַרבייט, אַלס איינס, צי ס'האַנ־דעלט זיך וועגען אַ פערעפענטליכע מיטטיילונג אָדער וועגן אַ געוואַנדענע צו בעשטימטע פער־זאָנען אינפאָרמאַציע, נישט בעטראַכט פאַר קיין אָפערטע, נאָר פאַר אַ פּראָפּאָזיציע אָנצוהויבען צו פיהרען אונטערהאַנדלונגען.

אלזא, אויב איינער פערעפענטליכט אין אַ צייטונג אַן אַנאָנס, אַז ר'זוכט אַן אַרבייטער אָדער אָנגעשטעלטען מיט בעשטימטע קוואַליפיקאַציעס, הייסט דאָס נאָך נישט קיין בינדענדע אָפערטע, וואָס פערפליכטעט אונטערצושרייבען דעם אייגענט־ליכען אַרבייטס־אָפּמאַך, נאָר אַ פאָרשלאָג אָנצו־הויבען אונטערהאַנדלונגען. פונדעסטוועגען אויב דער וועלכער טרעט אַרויס מיט אַזאַ מעלדונג, ענטזאָגט זיך שפּעטער אונטערצושרייבען דעם אייגענטליכען אַרבייטס־אָפּמאַך אָהן בעגרינדעטע טעמים, איז ער פערפליכטעט צו ערטיילען דעם אַרבייטער אַ געהע־ריגע ענטשעדיגונג.

MAOK

TĘPI ROBACTWO

ר. אייזראַעל

דער אַריער־פּאַראַגראַף

90

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

בעהמע האָט זיך דערשראָקען, ס'איז געווען גראַד עלף אַ זייגער, מיט וואָס פאַר אַ געהיימנישען איז ער אַרומגענומען געוואָרען?

— וואָס ווילט איהר? האָט בעהמע קוים אַר־רויסגערעדט.

— איך בין אַ מיטגליד פון דער געהיים־פּאָלי־צײַ. איך האָב בעקומען אַ בעפעהל אייך נאָכצופאָר־שען, בעהמע האָט זיך נאָך מעהר דערשראָקען. ער האָט אָבער נאָר געהאַט אויף אַ וויל אָריענטאַציע און ער האָט געזאָגט:

— איז אייך נישט איבעריג ביי דעם דאָזיגען גע־געשפּרעך די אַנוועזענהייט פון דעם דאָזיגען הער? האָט בעהמע אָנגעוויזען אויף פּריצין.

— ניין, פערקעהרט, איך וויל אַז ס'זאָל זיין אַן עדות ביי אונזער געשפּרעך, הגם איך קען נישט דעם דאָזיגען הער, פונדעסטוועגען האָב איך צוטרוי צו איהם, ווען ער זיצט מיט אייך, הער לייטענאַנט, און דאַן זעה איך, אַז ער איז אַ שטורמיסט.

— פון וועמען האָט איהר בעקומען אַ בעפעהל מיר נאָכצופאָרשען, האָט בעהמע געפרעגט קאַ־מענדיג צו זיך.

— פון מיין איבער־מאַכט.

— איך בין פעריליירט, האָט בעהמע ביי זיך געטראַכט. מ'הויבט מיך אָן חושד צו זיין, מען ווייסט שוין עפּעס וועגען מיינע שטיקלעך.

— איצט צום ענין, האָט דער געקומענער גע־זאָגט.

— אפשר וועל איך טאַקע פון דאַנען אַוועק־גיהן? האָט פּריצי געזאָגט.

— ניין, בלייבט דאָ, איהר האָט שוין געהערט איך וויל אַז איהר זאָלט בלייבען.

בעהמע האָט בעקומען אַלע קאָלירען אין פּנים. ער האָט זיך נאָך געפּרובט צו ראַטעווען.

— איהר ווייסט ווער איך בין, אפשר האָט איהר אַ טעות אין מיין פּערזאָן?

— ניין, איך ווייס, איהר זענט לייטענאַנט אַל־פרעד בעהמע, דער וואָס פיהרט מיט דער גרויסער טעקסטיל־פאַבריק אין אולם, דער, וועלכער איז אַזוי שטאַרק פּאָפּולער געוואָרען און אונזערע רייען.

— און מיך האָט איהר בעקומען אַ בעפעהל צו שפּיאָנירען.

— אויב איהר ווילט, רופט דאָס אַזוי אָן. אָבער אַזוי איז עס. אָט אַ בעפעהל האָב איך בעקומען.

דערביי האָט דער אומבעקאַנטער שטורמיסט אַרויסגענומען עפּעס אַ דאָקומענט פון טאַש. דער־זעהענדיג דעם דאָקומענט איז בעהמע אויס אויפגע־שפּרונגען פון אָרט.

— זיצט, הער לייטענאַנט, צוליב וואָס זאָלט איהר מאַכען אַ טומעל אין אַן עפענטליכען לאָקאַל.

פּריצי האָט זיך צוגעקוקט צו דעם דאָזיגען ספּעקטאַקל, אַזוי ווי נישט איהם וואָלט מען גע־מיינט און ווי ס'וואָלט איהם איינגאַנצען נישט אינ־טערעסירט.

— אויב איהר האָט צו מיר עפּעס און אויב איהר האָט אַ בעפעהל מיר נאָכצושפּיאָנירען, האָט בעהמע שוין געזאָגט ווי איבער, וועלכער האָט גאָרנישט מעהר צו פערלירען — קומט מיט מיר אין דער קאָמאַנדאַ פון די שטורם־אָפּטיילונגען, אָדער אויף דער פּאָליצײַ.

— איך האָב נאָך נישט קיין בעפעהל אייך צו אַרעסטירען, נאָר איך אויסצופרעגען, אַזוי ווי איך האַלט, אַז איהר זענט אַן אַנגעזעהענע פּערזענליכ־קייט, האָב איך נישט געוואָלט מאַכען קיין אָפּ־ציעלע אויספאָרשונג, נאָר אין אַ פריינדליכע שמועס מיט אייך איבערריידען. איך בין דאָך פעסט איבער־צייגט, אַז דער גאַנצער ענין בערוהט אויף אַ מיספערשטענדניש, און דעם דאָזיגען דאָקומענט וועל־כען איך האַלט אין דער האַנד איז וואַהרשיינליך אַ געפעלשטער.

דער אומבעקאַנטער שטורמיסט האָט אונטער־געשטראָכען יעדעס וואָרט, כדי בעהמע זאָל זיך אַריינטראַכטען אין דעם גאַנצען ענין, כדי ער זאָל בעגרייפען די שרעקליכע לאַגע, אין וועלכער ער האָט זיך אַריינבעקומען און כדי ער זאָל שפּעטער ערקלערען אַלץ וואָס מ'וועט פון איהם פערלאַנגען. בעהמען האָט אָבער געשווינדעלט פאַר די אויגען. ער האָט זיך אומרוהיג אַרומגעקוקט אין אַלע זיי־טען, צי האָט שוין נישט אימיצער בעמערקט, וואָס עס טוט זיך ביי זיין טיש. איהם האָט געקלאַפּט אין די שלייפען ווי מיט האַמערס און ס'האָט זיך איהם אויסגעדוכט, אַז דאָס קלאַפּט אַ זייגער אין זיין קאָפּ עלף מאָל. יאָ, נישט מעהר ווי עלף מאָל, בעהמע האָט זיך אָנגעכאַפּט אָן די רייד פון דעם אומבעקאַנטען.

— געוויס איז דער דאָקומענט אַ געפעלשטער... געוויס.

באַלד האָט ער זיך אָבער געכאַפּט, אַז ער רעדט נאַרישקייטען, ווייל ער האָט נאָך נישט גע־זעהען, וואָס אין פּאַפּיר שטעהט געשריבען, הגם ער אַליין האָט שוין דאָס גאַנץ גוט געוואוסט.

— פערשטעהט זיך, האָט ער צוגעגעבען, אַז איך וואָלט דאָס פּאַפּיר צוערשט געדאַרפט אַדורכ־לייענען און דאַן וואָלט איך אייך מיט דער גאַנצער זיכערקייט געזאָגט, אַז דער אונטערשריפט איז אַ געפעלשטער.

— איך וועל אייך באַלד בעווייזען דעם דאָ־קומענט. איהר דאַרפט זיך דערייבער נישט אויפ־רעגען. מעהר דאַרף איך נישט. אויב איהר וועט מיר פערזיכערען, אַז דער דאָקומענט איז אַ גע־פעלשטער האָב איך גענוג, איך וועל זיך פאַר אייך ענטשולדיגען פאַר דער צוגענומענער צייט און פאַר די עטליכע נישט אָנגענעהמע מינוטען און וועל ווייטער לאָזען די הערדעו רוהיג פלוידערען.

— ס'פערשטעהט זיך, האָט זיך איצט פּריצי אַריינגעמישט אין געשפּרעך, און אַזוי אַרום געוואָר־בען דעם צוטרוי פון בעהמען, נאָך וואָס בויען אויף מיספערשטענדנישען, ווען דער ענין קען גלייך ער־לעדיגט ווערען.

— איהר זעהט דאָך, פּריצי, אַז אימיצער האָט מיר געמאַכט אַ שפּיצעל, עפּעס אַ בלבול, דאָס ווערט געמאַכט אויס קנאה צו דער קאַריערע, וועל־כע איך האָב געמאַכט. ס'איז עקלהאַפט.

— אַ פראַגע, צי ס'ווערען געמאַכט עקלהאַפ־טע זאַכען.

— ביטע, האָט זיך דער אומבעקאַנטער אָנגע־רופען, איך האַלט אויך, אַז מ'דאַרף נישט האָבען קיין בהנמה'דיגען עגמת נפש. איך וועל אייך ווייזען דעם דאָקומענט און איהר וועט מיר זאָגען, צי דאָס איז אַן אויטענטישער אָדער נישט.

בעהמע האָט מיט בעטענדע אויגען געקוקט אויף פּריצין. ער האָט אין איהם געזעהען זיין איינציגען רעטער אין דער דאָזיגער מינוט, וועלכע איז גע־ווען אַזוי געפעהרליך פאַר איהם.

דער אומבעקאַנטער האָט דערווייל דערלאַנגט בעהמען דאָס פּאַפּיר, בעהמע איז איינגעפאַלען אין שרעקליכער געהאַנק, ער וועט צורייסען דעם דאָ־קומענט אין דאָ וועט ער ליקוידירען אַלץ.

— ס'וועט אַלץ גלייכער זיין, ווי זיך דאַרפען מודה זיין אין דער אונטערשריפט און מאַכען אַ סוף צו זיין ווייטערדיגער עקזיסטענץ.

מיט אַמאָל איז איהם ווייטער איינגעפאַלען אַז דער גאַנצער ספּעקטאַקל איז:

אַ פאָרטזעצונג פון דעם שאַנטאַזש, וועלכער האָט זיך אָנגעהויבען דעמאָלט אין דער שרעקליכער נאַכט. די פּלוצלינגע אַנוועזענהייט פון פּריצין איז קאַפּע איז איהם אויך אויסגעקומען פערדעכטיג. איצט איז אַפילו נישט געווען קיין צייט צו טראַכ־טען וועגען דעם אַלעם, מ'האָט געמוזט זיין טעטיג. ער האָט גענומען דעם דאָקומענט אין דער האַנד, אַנגעקוקט דאָס אַלץ וועגען וועלכער ער האָט זעהר גוט געוואוסט, אַ לאַנגע צייט האָט בעהמע נישט געוואוסט, וואָס צו ענטפערען, ער האָט געוואַרט אויף דעם, אַז פּריצי זאָל איהם אַרויסראַטעווען פון דער שווערער לאַגע.

(פאָרטזעצונג קומט)